

Вальдемар Цорн

Куди дивишся?

УДК 27-534.35Гос-29

Ц85

Цорн В.

Ц85 Куди дивишся? Бесіди / Переклад О. Зенченко. –
К. : Світло на Сході, 2024. – 160 с.

ISBN 978-3-944772-74-5

Тільки дивлячись на Христа, розуміючи Його волю для людей, ми маємо можливість прожити повноцінне щасливе, наповнене справжнім сенсом життя! Однак навколо стільки всього, що приваблює нас і відводить наш погляд від Христа... У збірці коротких роздумів «Куди дивишся?» В. Цорн розмірковує над усіма тими темами, які неодмінно постають у житті кожного, хто прагне пізнати Бога, бути гідним Його святости і чинити так, як це робив Ісус Христос. А вірші М. Водневського допоможуть це досягнути в поетичній формі.

УДК 27-534.35Гос-29

Вид. № 02.563

ISBN 978-3-944772-74-5

© 2020, «Свет на Востоке»

© 2024, «Світло на Сході»,

укр. переклад

ЗМІСТ

Диво життя	7
Скарб із раю	9
Людина бажань	12
Точка дотикання	14
Місце на паперті	16
Надія не засоромить	18
Могутність Духу	20
Хліб з неба	22
Не розумію	24
Туга за втраченим?	27
Ціна миру.	30
Нелегке блаженство	32
Гідні слави	35
Чим ми живемо	38
Ознака щастя	41
У чому справа?.	43
Не десять хвилин на пісковому годиннику .	46
Хто ж добрий?	49

Ціна милосердя	52
Переступити борт	55
Що значить те слово?	58
Важка тема	62
Я прийду незабаром	64
Невидимий фронт	66
Останній бастіон	68
Лютий ворог	70
Прибрати все зайве	72
Батьківщина	74
Велике відновлення	77
Слова життя вічного	79
Полум'яне серце.	82
Сказав Бог...	85
Уся слава Богу!.	87
Куди дивишся?!	90
Нема нічого важливішого	93
Постели мені....	95
Феномен життя	97
Покликані	102
Цим визначається все	105
Справжнє значення.	107
Коли гниють кістки	109
Якщо... то... – третього не дано	112
Ганьба.	115

Щастя	117
Раб чи вільний?	119
Обітниця	122
Істина – не філософське поняття	124
Накинути покривало	127
Сила довіри	130
Післямова	134
Додаток	136
Віра	137
Покаяння	140
Посвячення	145
Оформлення стосунків	148
Освячення	152
Служіння	155
Напутнє слово	158

ДИВО ЖИТТЯ

*Мого зародка бачили очі Твої,
і до книги Твоєї записані всі мої члени та дні,
що в них були вчинені, коли жодного з них не було.*

Псалом 138:16

Зазвичай не замислюємося над тим, як по наших венах струмує кров, як надходять команди до м'язів ніг і рук, як виробляються численні гормони, що регулюють обмін речовин у нашому організмі, звідки приходять думки і як ми ухвалюємо рішення.

Поет давнини і пророк Давид пише: «Прославляю Тебе, що я дивно утворений! Дивні діла Твої, і душа моя відає вельми про це! І кості мої не сховались від Тебе, бо я вчинений був в укритті, я витканий був у глибинах землі! Мого зародка бачили очі Твої, і до книги Твоєї записані всі мої члени та дні, що в них були вчинені, коли жодного з них не було... » (Пс. 138:14–16).

У день зачаття починається життя нової людини: у першій клітині, що містить 46 хромосом,

є вся інформація про те, яка зовнішність у цієї людини, будова тіла, форма її вух і носа, який матиме характер... Приблизно через 21 день серце нової людини починає битися.

Писання стверджує, що Бог уклав з людством заповіт: життя людини святе, бо воно належить Богові. Ніхто не має права розпоряджатися життям людини – ні своїм, ні чужим. Людина зобов'язана зберігати життя, а Бог обіцяв дати людству всі умови для життя на землі (див. завіт з Ноем у Бут. 8:22).

Результати того, що люди нехтують волею Бога, очевидні з історії воєн, та й сьогодні виразно простежуються на прикладі страждань народів від насильства, тероризму, геноциду, голоду...

Ми покликані плекати і зберігати життя, підтримувати і захищати його. Про те, як люди повинні ставитися одне до одного, до свого і чужого життя, ясно говорить Бог у Своїй Книзі. Деякі речі Він визначив у категоричній формі, наприклад, у Десяти заповідях, серед яких є заповідь «Не вбивай».

СКАРБ ІЗ РАЮ

*Покине тому чоловік свого батька та матір свою,
та й пристане до жінки своєї, – і стануть вони
одним тілом.*

Бог

Останнім часом я протягом року прочитую Біблію за певним порядком. Це допомагає мені утримуватися від вибіркового читання та дисципліновано, щодня наповнюватися «щирим духовним молоком». Ось і цього року, дійшовши до книги Пісня над піснями, я здивувався (вкотре!), на який високий рівень Господь, Бог наш, ставить взаємини між чоловіком і жінкою, між чоловіком і дружиною, між закоханими. Ці взаємини настільки спаплюжені світом, що, читаючи описи пестошів між закоханими в Писанні, відчуваєшся трохи незатишно, начебто зайшов на заборонену територію. Звідси моє здивування. Однак я безперечно розумію, що це проблема моя, а не Писання.

У різний час історії ворог душі людської, наш особистий ворог, атакував нас, людей, з різних

сторін. Був період, коли він «відновлював загублене сприйняття прекрасного», ми називаємо його епохою Ренесансу. На чільне місце ставилося особисте душевне сприйняття прекрасного, переважно плотського. Був час, коли він мобілізував своїх прихильників боротися «за чистоту вчення» і організував багаття інквізиції. Потім він став пропонувати дуже зручні та прості відповіді на непереборну тугу людини до спасіння: прощення гріхів можна було отримати через купівлю індульгенції.

В епоху Реформації «за істину» було пролито стільки крові, що багато вірян вважало, що настала велика скорбота. Прийшло і минуло так зване Просвітництво, з «ною» вірою, вірою в могутність розуму, силу науки... Перед нашим внутрішнім поглядом постає кілька «бороданів», які перебували на службі у ворога людини. Початок кінця віри...

За всіх часів у сатани одна мета: вбити і занапастити, зруйнувати і знищити. Засоби для досягнення цієї мети в нього завжди дуже витончені. Останнім часом (час, у який ми з вами живемо) сатана накинувся на те, що ми, люди, винесли як останній скарб із раю – на шлюб. На святі, чисті, глибокі та виняткові взаємини між чоловіком і жінкою. Між чоловіком і дружиною.

Шлюб був заснований Господом Богом, коли ми ще жили в раю. Точніше, наші прабатьки. Це

єдине, що ми звідти винесли. Якими методами користується сатана, як і в усі часи, щоб тільки позбавити нас цього багатства? Щоб переконати нас проміняти його на дрібницю легких роздумів, авантурних сексуальних пригод, еротичних ігор у віртуальному світі...

Як ніколи в усій історії нам потрібно бути на варті свого серця. Господь, Який подарував нам цей скарб, попереджає в сьомій заповіді: «Не чини перелюбу», допомагаючи нам у боротьбі за чистоту і святість у наших взаєминах.

ЛЮДИНА БАЖАНЬ

Не жадай... ані всього, що ближнього твого!

Бог

Якось пророку Даниїлові на березі річки Тигр було видіння, що вразило його своєю величчю та надзвичайною силою настільки, що чоловік упав ниць. І тут він почув з уст ангела слова привітання та підбадьорення: «Даниїле, мужу любий... я посланий до тебе! ...Не бійся!»

Відмінними рисами характеру і дарувань Даниїла були мудрість, здатність розуміти видіння та сни і... палкі бажання: бажання свободи своєму полоненому народові; бажання покаяння народу та повернення його на батьківщину; бажання чистоти і святости перед Богом; бажання слави Божої. Даниїл – чоловік бажань! Бог бачив бажання серця цього прекрасного чоловіка й відзначив їх як його особливу чесноту.

Як і все добре, бажання можуть бути спотвореними. Творець створив нас такими. Ми з перших подихів нашого життя чогось пристрасно

бажаємо. Тому немає нічого важливішого, ніж бачити, розуміти й контролювати власні бажання, бо у прагненні добра, миру та благоденства іншим – мудрість, а в хотінні слави, грошей, насолод собі – спокуса, що веде до загибелі. Але ще небезпечніше – жадати того, що належить іншому.

Бог знає серце людини, що воно «найлукавіше над все та невігойне», тому Він попереджає в категоричній, ясній і зрозумілій будь-кому заповіді. «Не жадай... ані всього, що ближнього твого!» Господь, Бог наш, прагне дати нам Свій мир і спокій у серці, і для того, щоб ми самі себе розуміли, Він дав нам цю заповідь.

ТОЧКА ДОТИКАННЯ

*Ось іду, – в звої книжки про Мене написано,
щоб волю чинити Твою, Боже!*

Ісус Христос

Про прихід Ісуса Христа в наш світ Писання говорить урочисто: «Він небо простяг – і спустився, а хмара густа під ногами Його» (2 Сам. 22:10) або «Тому-то, входячи в світ, Він говорить: “Жертви й приношення Ти не схотів, але тіло Мені приготував. Цілопалення й жертви покутної Ти не жадав. Тоді Я сказав: *Ось іду, – в звої книжки про Мене написано, щоб волю чинити Твою, Боже!*” Він вище сказав, що “жертви й приносу, та цілопалення й жертви покутної, – які за Законом приносяться, – Ти не жадав і Собі не вподобав”. Потому сказав: “*Ось іду, щоб волю Твою чинити, Боже.*” Відміняє Він перше, щоб друге поставити» (Євр. 10:5–9).

Апостол Павло каже, що це пришествя Христа було вирішено... до створення світу. Він пише: «Так як вибрав у Ньому Він нас перше заложення

світу, щоб були перед Ним ми святі й непорочні, у любові» (Еф. 1:4). Центральна подія в історії світу – явлення Сина Божого Ісуса. Його життя в нашому світі – диво, яке не можна зрозуміти й пояснити, а Його смерть на хресті – викуплення гріхів усього людства – акт благодати Божої, яка перевершує все.

На тлі цих подій: народження, смерти й воскресіння Ісуса Христа – тьмяніють усі міркування про поняття, правила, закони та порядки. Якщо смерть Ісуса Христа безпосередньо нас стосується, якщо Його воскресіння – реальна основа нашого духовного життя, тобто ми розуміємо, що «ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо», якщо можемо з апостолом Павлом сказати: «Христос проживає в мені», то все інше ми не можемо разом з ним не «вважати... за сміття».

Усе те, що Ісус Христос зробив для нашого спасіння, тільки тоді стає реальністю для нас, коли ми приймаємо це вірою: «Бо коли ми, будши ворогами, примирилися з Богом через смерть Сина Його, то тим більше, примирившись, спасемося життям Його» (Рим. 5:10). На хресті сталося диво: вічність зустрілася з часом, святість – з гріхом... Тут виповнилося пророцтво: «Милість та правда спіткаються, справедливість та мир поцілуються» (Пс. 84:11).

У цій істині, у цій реальності – перевага життя з Христом над будь-якою релігійною вірою, діяльністю чи ідеологією.

МІСЦЕ НА ПАПЕРТІ

*Просіть – і буде вам дано, шукайте – і знайдете,
стукайте – і відчинять вам; бо кожен,
хто просить – одержує, хто шукає – знаходить,
а хто стукає – відчинять йому.*

Ісус Христос

Є в нашому містечку один жебрак. Кілька років, узимку і влітку, я бачив його на площі нашого містечка перед тією чи іншою крамницею. Потім він кудись зник. І ось я побачив його перед входом до грецької православної церкви, яка в сусідньому місті й повз якої ми проїжджаємо в неділю на зібрання. Більше я його в нашому містечку не бачив: він знайшов місце, де люди швидше готові подати жебраку і де їм скупитися соромно.

Жебраки не тільки знають, де в них максимальний шанс отримати достатньо милостині, щоб прожити тиждень, вони ще дуже легко впізнають у натовпі людину, яка готова щось подати. Як вони це визначають, не знаю. Напевно,

даються взнаки досвід та інстинкт, сформовані з часом.

Ми дивимося на жебраків досить зневажливо, у кращому разі з жалем і співчуттям. Але ніхто з нас не заздрить їм і не вважає їх щасливчиками, яким випала добра частка. Ісус стверджує, що бідні духом блаженні. Це означає, що щасливі люди усвідомлюють свою бідність і безпорадність. Вони знають, де шукати допомоги, та розуміють, хто їм може допомогти. Людина горда не чекає, коли їй допоможуть, вона вважає, що сама з усіма проблемами має впоратися. Вона думає, що навіть порятунок чи спілкування з Богом можна заробити або, принаймні, якимось чином заслужити.

Пригадую сильні слова пророка Ісаї: «Віл знає свого власника, а осел – ясла пана свого, – а Ізраїль не знає Мене, не звертає уваги народ Мій на Мене... » (Іс. 1:3).

Бог знає, чого ми дійсно потребуємо, але Він нам нічого не нав'язує: Він дає тим, хто просить, відкриває тим, хто стукає, та дозволяє знайти Себе тим, хто Його потребує і шукає.

НАДІЯ НЕ ЗАСОРОМИТЬ

*Як Мене переслідували, –
то й вас переслідувати будуть;
як слово Моє зберігали, – берігтимуть і ваше.*

Ісус Христос

Страждання, утиски, біль... Але є надія! І біль уже терпимий, і страждання переносяться легше, і утиски не викликають гніву. «Страждання зазнаєте в світі», – сказав Спаситель. Він знав, із чим протягом століть стикатимуться Його послідовники.

Він знав, що світ ніколи не примириться з Церквою, ніколи не прийме тих, хто вірує у Божого Сина, як рівних, як своїх. Чому Він прирік Своїх на страждання? Чому не зцілює всіх хворих, які всім серцем люблять Його і просять про це? Чому не позбавляє страждань, убивств і насильства учнів Своїх, які зазнають переслідувань сьогодні, як ніколи в історії?

«Коли вас світ ненавидить, знайте, що Мене він зненавидів перше, як вас. Коли б ви зі світу були, то своє світ любив би. А що ви не зі світу, але Я вас зі світу обрав, тому світ вас ненавидить. Пригадайте те слово, яке Я вам сказав: “Раб не більший за пана свого”. Як Мене переслідували, – то й вас переслідувати будуть; як слово Моє зберігали, – берегтимуть і ваше».

Ми не від світу, ми не йому належимо, а Богові. Ми громадяни іншої країни, ми жителі Небесного Царства, але живемо в цьому світі й укотре розділяємо з усіма людьми їхні страждання. Ісус не обіцяв зберегти нас від страждань, Він обіцяв позбавити нас від зла. Обіцяв дати нам надію. І Він дав нам її! «А надія не засоромить, бо любов Божа вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам».

Ми плачемо і страждаємо, маючи надію і велику обітницю: «Блаженні засмучені, бо вони будуть утішені!» Обітницю дав нам Той Самий «страдник, знайомий з хворобами», Котрий добровільно пішов на хрест, переніс неймовірні страждання і... дав нам надію на вічне життя з Ним!

МОГУТНІСТЬ ДУХУ

*Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені, –
і Я вас заспокою.*

Ісус Христос

Дедалі важче говорити з людьми про найпростіші євангельські істини. Та що там казати, і самому стає дедалі важче бачити в охопленому різними пристрастями, ідеологіями, філософіями, ворожнечею і суетою суспільстві благотворний вплив життєствердного Євангелія Ісуса Христа.

Ми аж надто добре засвоїли прислів'я «Чолом мура не проб'єш». Ми разом з усім світом дивимося на те, що відбувається в Сирії та молимося за християн цієї країни. Наприклад, у Хомсі до «арабської весни» християн було понад 50 тисяч. Сьогодні – 80! І так звані повстанці використовували їх як живі щити в боях проти урядових військ. Що ті християни відчувають усі ці останні місяці, коли на їхніх очах вбивають рідних, гвалтують дочок і дружин? Де і як знайти спокій серцю?

І лише спілкування з Христом у тишині душі, наодинці з Його Словом, стверджує серце в надії на благодать Христову, у вірі в силу Божу, приносить у серце мир і спокій, які перевищують будь-яке розуміння, усіяку логіку й аргументи.

Якщо Ісус Христос каже, що блаженні лагідні, бо вони успадкують землю, то Він говорить про наймужніших Своїх послідовників, про еліту людства, про тих, для кого Він приготував нове небо і нову землю. Тільки тим, хто має владу над самим собою, своїм гнівом, своїм егоїзмом, своєю самістю і користується нею, Він може довірити Свій новий прекрасний світ. У вживанні цієї сили і влади від Бога – найвищий прояв могутности духу.

Ісус Христос каже: «Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені, – і Я вас заспокою! ...І навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий» (Мт. 11:28, 29). Що можна протиставити руйнівній силі гордості, гніву, люті? Тільки лагідність. Вона, як золото, яке й у багнюці – золото.

Ісус знає, чому Він про це говорить: надміру зіпсоване людське серце. Ох, яке ж воно схильне до обурення, гніву, сварок! Ми – християни; ми за становищем і сутністю – діти Божі, діти Царя. Ми отримали від Батька владу цю – бути Його дітьми; ми за нашим статусом люди, на яких посилається Бог як на Своїх.

А статус зобов'язує.

ХЛІБ З НЕБА

Я – хліб живий, що з неба зійшов.

Ісус Христос

Нещодавно, перечитуючи Євангеліє від Івана, знову буквально натрапив на ці «важко перетравлювані» слова Ісуса Христа: «Я – хліб живий, що з неба зійшов: коли хто споживатиме хліб цей, той повік буде жити. А хліб, що дам Я, то є тіло Моє, яке Я за життя світові дам» (Ів. 6:51). Або наступний текст: «Хто тіло Моє споживає та кров Мою п'є, той має вічне життя, – і того воскресу Я останнього дня» (6:54).

Мені дуже шкода учнів Ісуса Христа, які після цієї розмови Вчителя відійшли від Нього й більше не ходили з Ним (6:66). Їх було чимало. Тих, хто не зміг вмістити слова Христа про те, що Він – джерело життя. А протягом століть релігійні люди на підставі цих слів звели догматичну конструкцію переісточення, часткового або повного, що залежить чи не залежить від віри учасника євхаристії.

Читаючи ці вислови Ісуса Христа, пригадалися інші слова нашого Спасителя і Вчителя: «Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагородовані будуть» (Мт. 5:6). Ми усвідомлюємо себе негідними стояти перед Господом, негідними Його любови й уваги, негідними Його жертви на хресті. Ми усвідомлюємо нашу гріховну сутність і часто вигукуємо разом з апостолом Павлом: «Нещасна я людина! Хто мене визволить від тіла цієї смерті?» (Рим. 7:24).

Цю тугу щодо позбавлення від закону гріха і смерти, жагу до істинної, реальної та могутньої праведности може задовольнити лише Ісус Христос. Не ритуали, дзвінки під час меси або оголошення про здійснення таїнства, а реальне життя Ісуса Христа у християнині, Його в ньому праведність приносить абсолютний мир і задоволення. Тільки істинно спраглий і охочий цієї праведности насититься нею цілком.

Це не просто обітниця, а здійснення реальности – реальности дарування грішникові праведности Христової. Ба більше: вірна людина, що стала причасною до Божої природи, що має в собі Духа Христового, може сказати разом з Давидом: «А я в правді побачу обличчя Твоє, і, збудившись, насичусь Твоєю подобою!» (Пс. 16:15).

Тільки у спілкуванні з Ісусом Христом ми знаходимо повне задоволення голоду та спраги нашого серця.

НЕ РОЗУМІЮ

*...Бо як людям ви простите прогріхи їхні,
то простить і вам ваш Небесний Отець.
А коли ви не будете людям прощати,
то й Отець ваш не простить вам прогріхів ваших.*
Ісус Христос

Що може бути ясніше і зрозуміліше слова, сказаного в Писанні: «Бо суд немилосердний на того, хто не вчинив милосердя. Милосердя-бо ставиться вище за суд» (Як. 2:13)?! Ми пам'ятаємо притчу про милосердного царя і злого позикодавця, розказану Ісусом Христом як нагадування про те, що, тільки прощаючи іншим, ми можемо сподіватися на прощення від Господа. А як часто ми молимося молитвою «Отче наш»? Про що в ній? Навчивши учнів цієї молитви, Ісус каже: «Бо як людям ви простите прогріхи їхні, то простить і вам ваш Небесний Отець. А коли ви не будете людям прощати, то й Отець ваш не простить вам прогріхів ваших» (Мт. 6:14, 15).

І ось цього я ніяк не зрозумію: чому ж мені, людині, яка вірує в Ісуса Христа, що довіряє всім словам Його, так важко спускатися до помилок, слабкостей і гріхів інших? Що змушує мене сідати в суддівське крісло і виносити вирок людям нерозумним, людям грішним, які не знають ні Господа, ні спасіння Його, ні милости й сили Його преображення? Чому відчуття справедливості, яким я намагаюся керуватися у взаєминах з людьми на роботі, суспільстві, створює в мені, до того ж абсолютно однозначно, опір Богові, Його волі та Його Слову?

Не можу відповісти за всіх, але мені іноді здається, що це відбувається тому, що ми керуємося здебільшого нашими почуттями, що визначають нашу душевну сутність. А душевне і духовне – не одне й те саме. Душевне – похідне тіла нашого. Якщо ми і здатні на прекрасні справи, будши спонукувані душевними поривами, почуттями, емоціями, перевагами та враженнями, то тільки тому, що привчили себе до цих добрих справ.

Народжена від Бога в нас нова людина має задоволення в мирі, любові, милосерді, лагідності, терпінні... В аналізованому нами випадку найяскравіше проявляється протистояння душевного духовному.

Дай, Боже, нам мудрости, рішучости й мужности чинити відповідно до Його Слова, Його волі, бо написано: «Ходіть за духом – і не вчините

пожадливости тіла». Йоан Золотоустий говорив: «Милосердного та людинолюбного Бог приймає і любить, і якщо це буде праведник – сплітає йому найсвітліші вінці, а якщо грішник – прощає гріхи в нагороду за співчуття до подібного до себе раба».

ТУГА ЗА ВТРАЧЕНИМ?

*Серце чисте створи мені, Боже,
і тривалого духа в моєму нутрі віднови.*

Цар Давид

Зворушується серце наше при кожному погляді на дитя. Сяючі очі малюка, що біжить у розкриті обійми батька чи матері, дідуся чи бабусі, викликають сльози розчулення та радості, глибокого щастя. Коли діти входять у складний вік самовизначення, для якого психологи знайшли відповідні до проблем терміни, губляться теплі взаємини, радісне спілкування, щирі розмови.

У цей час діти дуже тривожаться за своє життя, що змінюється не на краще, свою гріховність, і між ними та батьками з'являється стіна. Мудрі батьки знають, як допомогти дитині здолати цей період без шкоди для душі, як не втратити дитину, серце якої розривається між світом

і Царством Божим, між друзями і сім'єю, між чистим, звичним, дитячим і новим, цікавим та небезпечним.

Наші прабадьки у свій складний період життя зважилися на рішення, наслідки якого ми досі несемо: вони пішли з-під опіки Батька. Але туга за чистими, світлими та радісними взаєминами з Богом властива кожній людині.

Давид пише про це так: «Отож, я в беззаконні народжений, і в гріху зачала мене мати моя... Очисти ісопом мене, – і буду я чистий, обмий Ти мене – і я стану біліший від снігу... Обличчя Своє заховай від гріхів моїх, і всі беззаконня мої позагладжуй. Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови» (Пс. 50:7, 9, 11, 12). У цих рядках не тільки вся туга людського серця до чистоти і святости, а й розуміння, від кого це можна чекати.

«Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога», – каже Спаситель. Але як отримати таке чисте серце, яке було б здатне бачити Бога? Як бачити Його завжди і скрізь: у природі, в історичних і сучасних світових подіях, в особистому житті, у хворобах і стражданнях, у світлі й похмурі дні?

Давид розумів, що тільки прощення може очистити наше серце. Ми знаємо, чому можемо бути впевнені у прощенні Божому, якщо каємося у своїх гріхах так, як каявся Давид. Адже

«жертвоприношенням (Ісуса Христа в жертву за гріхи всього світу) одним вдосконалив Він тих, хто освячується» (Євр. 10:14).

ЦІНА МИРУ

*Бог у Христі примири́в світ із Собою Самим,
не зважаючи на їхні провини,
і поклав у нас слово примирення.*

Апостол Павло

Готовність до примирення можна оцінити по тому, чим суперники готові пожертвувати заради миру. Це особливо помітно у вузькому масштабі, коли спостерігаємо за дітьми, які грають і сваряться в пісочниці, і в широкому – коли стежимо за розвитком політичних подій. Хто потребує примирення? Ворожі сторони. Яків каже, що вся ворожнеча має одне джерело: наші невгамовні пожадливісті, незадоволені бажання (Як. 4:1). Чому люди часто не можуть знайти спосіб примирення між собою? Тому що не готові до жертви.

Якщо якась невелика держава в Тихому океані оголосить війну племенам на сусідньому острові, то це, можливо, на один день посяде своє місце у стрічці новин. Потім суспільство втратить до цієї

події будь-який інтерес. Але якби якась держава оголосила війну Росії, Китаю чи США, то розвитку подій присвячували б перші шпальти газет і журналів, допоки конфлікт не було би вирішено.

Люди перебувають у ворожнечі із Самим Богом! Але Господь, зі Свого боку, «у Христі примирив світ із Собою Самим, не зважаючи на їхні провини». Він приніс Самого Себе в жертву примирення. Він заплатив за мир між святим Богом і грішними людьми Своєю кров'ю. Висвітленню цієї події Він присвятив цілу книгу. Бог знайшов у цьому світі кореспондентів, яким доручив говорити, писати, переконувати, проповідувати всім людям. Він вручив їм (вірніше сказати, нам) служіння примирення.

Заплативши за наше примирення з Богом ціну, вище якої бути не може, Ісус визначив найважливіше служіння у цьому світі – служіння примирення, служіння благовіщення Христового, як його називає апостол Павло.

Недарма в заповідях блаженства Ісус говорить, що найщасливіші люди на землі – миротворці. Їхня сутність, їхній характер, їхнє служіння настільки відповідають сутності Бога, що вони будуть названі синами Божими.

НЕЛЕГКЕ БЛАЖЕНСТВО

*Коли б ви зі світу були, то своє світ любив би.
А що ви не зі світу, але Я вас зі світу обрав,
тому світ вас ненавидить.*

Ісус Христос

Несправедливість завдає нам болю. Нам здається, що все має бути справедливим. Ми самі керуємося певними нормами, тому хочемо, щоб ними керувалися інші. Коли цього не відбувається, коли порушують, здавалося б, найпростіші закони і правила, ми обурюємося. Наш гнів здається праведним і виправданим. Ми обурюємося, коли людей вбивають, виганяють з родини, села, країни лише через те, що вони – християни. Ми вважаємо, що, якби християни організовували проти іновірців теракти, підпалювали будинки тих, хто молиться іншому богу, вбивали дітей, жінок, старих і забирали б у рабство юнаків і дівчат, тоді було б зрозуміле таке

жорстоке переслідування. Але чому переслідують тихих, спокійних, мирних людей?

Ці думки відвідують нас щодня, тому що кожного дня ми отримуємо повідомлення про чергові погроми, насильство, вбивства та підпали церков. Та чого далеко ходити: навіть у так званих демократичних країнах люди, які сповідують Ісуса Христа Господом і Спасителем, піддаються глузуванням, дискримінації, гонінням.

Ісус сказав, що таке ставлення до Його послідовників не повинно нас дивувати: «Як Мене переслідували, – то й вас переслідувати будуть» (Ів. 15:20). Християн переслідують не тому, що вони погані чи добрі, а тому, що вони не від світу, як і Христос не від цього світу. Він Сам сказав: «Коли б ви зі світу були, то своє світ любив би. А що ви не зі світу, але Я вас зі світу обрав, тому світ вас ненавидить» (Ів. 15:19).

Саме в цьому обранні Божому, у приналежності до Христа, Його святої Церкви і полягає справжнє щастя християнина. Апостол Петро розумів слова Христа дуже ясно: «Ніхто з вас хай не страждає, як душолюб, або злодій, або злочинець, або ворохобник, а коли – як християнин, то нехай не соромиться він, але хай прославляє Бога за те» (1 Пет. 4:15, 16).

Павло говорить про це блаженство так: «Бо теперішнє легке наше горе доставляє для нас у безмірнім багатстві славу вічної ваги, коли ми не

дивимося на видиме, а на невидиме. Бо видиме – дочасне, невидиме ж – вічне!» (2 Кор. 4:17–18).

Гоніння, страждання, несправедливість і зневага – усе те, що ми переживаємо на цій землі як християни, – свідчення нашої приналежності до Христа, гарантія Його обрання, нашого спасіння та вічного блаженства. На це вічне ми дивимося. І це дає нашому серцю мир, спокій і тихе, ні з чим не зрівняне блаженство. Ми дивимося на наше сьогодні з погляду вічності, дивимося з радістю та надією.

Саме про це блаженство говорить Ісус Христос у Своїй Нагірній проповіді.

ГІДНІ СЛАВИ

*Наостанку мені призначається
вінок праведности, якого мені того дня
дасть Господь, Суддя праведний; і не тільки мені,
але й усім, хто прихід Його полюбив.*

Апостол Павло

Звеличезною повагою і навіть якоюсь пошаною ми читаємо імена людей, удостоєних нагород за подвиги в захисті Батьківщини, за порятунок людей з вогню, за самовіддану працю з гасіння пожеж або в боротьбі зі стихійним лихом. Просто так звання героя не дадуть, якщо не рахувати кількох, усім відомих випадків, коли диктатори самі собі надавали звання, ордени і приписували чужу славу.

«А що буде нам?» – запитали свого Вчителя апостоли, які присвятили своє життя слідуванню за Ісусом Христом. І Він їм відкрив завісу майбутнього, кажучи, що настане час, коли вони сидітимуть на престолах у променях Його слави.

Господь надихає Своїх послідовників шукати Його визнання, Його слави та схвалення, тому що з Ним ми – на правильній стороні, на стороні істини, вічності й перемоги. Через апостола Павла Бог каже, що Він «кожному віддасть за його вчинками: тим, хто витривалістю в добрім ділі шукає слави, і чести, і нетління, – життя вічне» (Рим. 2:6, 7). Або в іншому тексті читаємо: «Наостанку мені призначається вінок праведности, якого мені того дня дасть Господь, Суддя праведний; і не тільки мені, але й усім, хто прихід Його полюбив» (2 Тим. 4:8).

Щоб бути героєм у істинному, біблійному значенні цього слова, потрібно бути в рядах воїнів Христових, у яких «зброя-бо нашого воювання не тілесна, але міцна Богом на зруйнування твердинь, – ми руйнуємо задуми, і всяке винесення, що підіймається проти пізнання Бога, і полонимо всяке знання на послух Христові» і які насамперед здобувають перемогу над власним серцем. Такі люди завжди мають і матимуть ворогів: увесь світ – проти них. Павло говорить на основі Слова, що «усі, хто хоче жити побожно у Христі Ісусі, – будуть переслідувані».

Ісус Христос, посилаючи Своїх учнів у цей світ і знаючи, що чекає на всіх тих, хто вірує в Нього, просить Отця Небесного у Своїй першій священницькій молитві: «Я їм дав Твоє слово, але світ їх зненавидів, бо вони не від

світу, як і Я не від світу. Не благаю, щоб Ти їх зі світу забрав, але щоб зберіг їх від злого» (Ів. 17:14, 15).

Знаючи, що Він приготував для тих, хто Йому належить, Ісус втішає Своїх послідовників, які відчують на собі всю лють ворожнечі цього світу, говорячи, щоб вони раділи, бо страждання за Нього мають обітницю вічної слави: «Радійте та веселіться, – нагорода-бо ваша велика на небесах! Бо так гнали й пророків, що були перед вами» (Мт. 5:12).

ЧИМ МИ ЖИВЕМО

А плід духа: любов...

Апостол Павло

Як описати любов? Протягом багатьох віків поети і прозаїки, містики і пророки, філософи і психологи переймалися цим питанням. Дивне слово вжив апостол Павло, закликаючи християн у Колосах до любови: «союз». Грецьке слово, яке він навів у своєму листі, означає, у контексті його звернення до колосян, «зв'язка, сухожилля». Щось, що пов'язує живе, динамічне, що перебуває в русі. Павло каже, що лише любов здатна так пов'язати окремі частини тіла, що кожна, сама по собі залишаючись вільною і досконалою, пов'язана з іншою – на користь усьому тілу й кожній його частині.

Звичайно ж, Павло мав на увазі не тіло людини, а Церкву Христову, яку він порівнює з тілом, і закликає, переконує, вчить, наставляє, щоб християни були «правдомовні в любові, і в усьому зростали в Нього, а Він – Голова, Христос.

А з Нього все тіло, складене й зв'язане всяким допоміжним суглобом, у міру чинности кожного окремого члена, чинить зріст тіла на будівництво самого себе любов'ю» (Еф. 4:15, 16).

Згідно зі Словом Божим, любов – це те, що робить розбите – цілісним, зламане – придатним, ворогуюче – єдиним, слабке – сильним, нікчемне – великим. Усе творіння – результат творчої сили любови нашого Бога, Творця і Спасителя. Прийняти цю любов, віддати себе їй нероздільно, служити нею світові – у цьому справжнє покликання людини, яка знає Бога, тому що Бог є любов. Життя без цієї любови – постійні страждання через порушений зв'язок з Небесним Батьком.

Якось я пішов із синами на спортивний майданчик. Вони вирішили пограти в баскетбол і запросили мене. Чого не зробиш заради спілкування з дітьми?! Постояв я трохи край поля, подивився на їхню гру й не витримав: вирішив узяти участь. Через п'ять чи десять хвилин я пішов з поля, кульгаючи і стогнучи від болю: я порвав зв'язку. За тижні два чи три біль ущух, потім зовсім минув.

Відтоді сплигло багато років. Тепер я майже щодня відчуваю в нозі біль. «Потрібно було одразу оперувати», – кажуть мені фахівці.

Якщо в нас порушені стосунки з іншими християнами, якщо наше молитовне життя недосконале, якщо нас залишає байдужим страждання

ближнього, то треба звернутися до Лікаря. Що раніше, то краще! Господь сказав: «І ти маєш терпіння, і працював для Ймення Мого, але не знемігся. Але маю на тебе, що ти покинув свою першу любов. Отож, пам'ятай, звідки ти впав, і покайся...» (Об. 2:3–5).

Ми розуміємо, що самі собою не здатні на таку незбагненну любов, і знаємо: «А плід духа: любов...» (Гал. 5:22).

ОЗНАКА ЩАСТЯ

Радійте в Господі завжди, і знову кажу: радійте!

Апостол Павло

Радість у серці, уже за самою своєю суттю, – ознака щастя. Але як щастя буває примарним, скороминущим, тимчасовим, оманливим, так і радість від такого щастя залишає по собі гіркий осад втрати і глибоке засмучення від розбитих надій.

Бажання відчувати радість буває настільки сильним, що людина готова на все або майже на все, щоб воно здійснилося і можна було б сповна насолодитися цією радістю. Здебільшого люди знаходять радість у штучних її збудниках, у задоволенні своїх тваринних (що за своєю природою знають) бажань, у хімічних речовинах, які поглинають з гідною кращого застосування завзятістю і цілковитою прихильністю, навіть залежністю, або ж спостерігаючи за життям, пригодами та задоволеннями своїх кумирів на повсюдних екранах. Але, навіть переживаючи таку радість,

людина вже страждає. Страждає від знання: радість – тимчасова, задоволення – швидкоплинне, на екрані – ілюзорне й не має нічого спільного з реальним життям.

Бог нас знає. Він нас задумав і створив. Господь зробив нас здатними відчувати справжнє задоволення, за яким не приходять гіркота розплати і через яке не мучить біль втрати. Він вводить нас у Свій світ і дарує справжнє щастя, а з ним і справжню радість. Але без Бога немає щастя, поза Ним немає радості. Створивши нас для Себе, Бог вклав у нас здатність до радості й постійного до неї прагнення. У спілкуванні з Ним це прагнення знаходить повне задоволення і невичерпне джерело радості.

У ЧОМУ СПРАВА?

*Серце ваше нехай не тривожиться,
ані не лякається!*

Ісус Христос

У середині минулого століття серед баптистів була дуже популярною проста задушевна пісня про вільшанку, яка співає Всевишньому. Неподалік гуркоче водоспад. Але він не може заглушити мирний спів малиновки. І ледве помітна в кущах пташка раптом спурхнула й полетіла над бурхливою стихією. Автору пісні відкрилося, що не в безтурботності птиці, а саме в цій здатності літати – секрет її спокою.

Кому з нас не снилися сни, у яких ми могли літати? Кажуть, цей феномен пов'язаний з тим, що дитина росте. Не знаю, можливо. Проте бажання мати крила існує. У всіх вірян. Підвестися над усіма сумнівами, спокусами, стражданнями! Як вільшанка... Можливо, саме тому в часи гонінь, переслідувань і страждань нам так сподобалася ця проста пісенька. Христос знає нашу тугу за

внутрішнім миром і спокоєм, тому Він і сказав: «Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається!» (Ів. 14:27).

Ніщо в цьому світі не може дати людині внутрішнього заспокоєння, глибокого й істинного миру. Є лише одне джерело: отримати його разом з Творцем миру – Ісусом Христом. Тільки те серце має мир, у якому реально й активно живе Дух Святий, Дух Божий, Господь Ісус Христос з усіма Своїми дарами, зрощуючи в нас незбагненне й недоступне для самої людини: Свій плід. Плід Святого Духа. Свій мир.

Багато християн, однак, страждає від того, що немає в їхньому серці миру, немає в їхніх сім'ях миру, немає миру й у громадах. У чому справа? Чому Писання говорить одне, а на практиці все інакше? Ісус Христос не залишається боржником. Він кожному відповідає просто і зрозуміло. Не потрібно бути богословом, щоб зрозуміти слова нашого Господа Ісуса Христа: «Прийдіть до Мене, усі струждені та обтяжені, – і Я вас заспокою! Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, – і “знайдете спокій душам своїм”. Бо ж ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий!» (Мт. 11:28–30).

Розв'язання проблеми людини, яка шукає миру, – у цілком конкретних кроках віри: усвідомити своє справжнє становище, у молитві

прийти з цим до Христа, узяти на себе Його ярмо (вирішити виконувати Його Слово та Його волю) і прийняти Його спокій. Усе так просто і зрозуміло.

І Господь сотворить у нас Свій плід глибокого миру й тихої радості!

НЕ ДЕСЯТЬ ХВИЛИН НА ПІСКОВОМУ ГОДИННИКУ

*Отож, браття, довготерпіть аж
до приходу Господа!*

Апостол Яків

Багато моїх друзів полюбляє фінську лазню. А я – ні. Однак мене переконали, що парильня – корисна для здоров'я. Іноді ходжу. На стіні парильні термометр і пісковий годинник. На термометрі близько 90 градусів за Цельсієм. А пісковий годинник, принаймні мені так здається, зупинився. Десять хвилин (довше за один захід там не сиджу) мені здаються вічністю. І знаєте, про що я в парильні завжди міркую? Про пекло. Я думаю про те, що тут сиджу заради «задоволення» та користи. І лише три рази, максимум по десять хвилин. А люди в пеклі? Як їм буде? Без кінця! І не 90 градусів за Цельсієм. І не з пісковим

годинником на стіні. І не з дверима поруч, у які будь-якої миті можна вийти, обмитися прохолодним душем і насолодитися холодним квасом.

Жаль мені людей, які свідомо відкидають Євангеліє! Дуже шкода. Ісус сказав, що проповідь про Царство Боже схожа на те, як сіяч сіє насіння. Одне приносить плід, інше – ні. Сівач сіє і сподівається, що посіяне виросте, дасть плід, що робота отримає належну винагороду. І він чекає, і чекає, і чекає.

Апостол Яків, брат Господній, пише: «Отож, браття, довготерпіть аж до приходу Господа! Ось чекає рільник дорогоцінного плоду землі, довготерпить за нього, аж поки одержить дощ ранній та пізній» (5:7).

Терпіння, навіть довготерпіння, нам потрібне для того, щоб не зневіритися, не сумувати у своїй справі. У проповіді Слова Божого. Адже від нас вимагається тільки сіяння і... терпіння. Плоди побачимо лише у вічності.

З одного боку, дуже довго чекати, з іншого – чудово, оскільки там, за межею часу, ми побачимо те, що становило найважливішу частину нашого життя на землі.

Можливо, ви звернули увагу, що святих на іконах майже завжди зображують стоячими на золотих пластинах, які символізують їхню причетність до вічності. Так ось, наше свідчення про Христа і проповідь Слова людям у певному

сенсі – наша причетність до вічного вже зараз. І тому, як переконує нас Бог словами Якова, варто терпіти, навіть довготерпіти. Навіть коли ми не бачимо плодів. Або не одразу бачимо. Довготерпіння – необхідна складова духовного життя.

А оскільки ми на це довготерпіння за нашою немічною природою не здатні, Бог чинить його в нас Духом Святим як Свій плід.

ХТО Ж ДОБРИЙ?

Ніхто не є Добрий, крім Бога Самого.

Ісус Христос

Добрих людей люблять, але ставляться до них злегка поблажливо, знаючи, що вони дещо «не від цього світу». Популярні у світі люди – які вміють досягати мети, ставити завдання та вирішувати їх, складати плани та втілювати їх у життя. Людина, яку вважають доброю (у Євангелії – благою), до таких не належить.

У Євангелії описано знаменний випадок. Благочестивий, із серйозним ставленням до життя юнак зустрівся з Ісусом. «І підійшов ось один, і до Нього сказав: “Учителю Добрий, що маю зробити я доброго, щоб мати життя вічне?” Він же йому відказав: “Чого звеш Мене Добрим? Ніхто не є Добрий, крім Бога Самого”» (Мт. 19:16, 17).

Цей хлопець вважав так: щоб стати благим, треба зробити щось добре. Ісус натомість каже: щоб справді бути добрим, потрібно... Що потрібно? Ісус говорить, що, починаючи з гріхопадіння,

«нема добродинця, нема ні одного». Тільки Бог благий. Тільки Він добрий у повному значенні цього слова.

За кожною доброю справою людини криється, якщо не повністю, то частково, честолюбство чи егоїзм, гордість чи страх, марнославство чи ще щось, що не має нічого спільного зі святістю й істинною добротою. Якщо ми правильно розуміємо слова Ісуса Христа, то тільки дія в нас Духа Святого, те, що в нас чинить Його сила і благодать, Його любов, яка вилилася в наші серця Духом Святим, – істинна доброта, свята благість. Тобто, щоб бути добрим, недостатньо робити добрі справи, хоча й це дуже важливо: дерево пізнається за плодами – це євангельська істина. Головне – бути таким.

Тому нас не дивують слова апостола Павла: «Учинки тіла явні, то є: перелюб, нечистість, розпуста, ідолослуження, чари, ворожнечі, сварка, заздрість, гнів, суперечки, незгоди, єресі, завидки, п'янство, гулянки й подібне до цього. Я про це попереджую вас, як і попереджав був, що хто чинить таке, не впадкують вони Царства Божого! А плід духа: любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра, лагідність, здержливість» (Гал. 5:19–23).

З одного боку, ми не повинні зваблюватися: якщо поведимося, як цей світ, то з ним і загинемо; з іншого – ми не можемо очікувати, що

своїми добрими справами змінимо наше єство. Власними зусиллями ми не можемо змінитися. Погане дерево приносить погані плоди.

Тому одна в нас надія, одна втіха: реальність життя Христового в нас. Цим життям ми й рятуємося (див. Рим. 5:10). Це життя Духа Святого в нас творить плід, зробити який ми самі не здатні. Ніхто. Ніколи. Тільки Бог благий. І Він живе в нас. Святий Дух творить у нас цей дорогоцінний плід, яким насолоджуються наші ближні, – добрість.

ЦІНА МИЛОСЕРДЯ

Йди собі, але більш не гріши!

Ісус Христос

Нема нічого більш втішного за усвідомлення того, що Господь – Бог, Який любить милувати, прощати, співчувати й покривати наші гріхи. І коли ми чуємо слова Писання: «Покажи нам, о Господи, милість Свою, і подай нам спасіння Своє, нехай я почую, що каже Бог, Господь, бо говорить Він “Мир!” народові Своему й Своїм святим, і нехай до безумства вони не вертаються! Справді, спасіння Його близьке тим, хто боїться Його, щоб слава Його була в нашій землі. Милість та правда спіткаються, справедливість та мир поцілюються» (Пс. 84:8–11), перед очима постає романтична картина, навіяна алегоріями Джона Буньяна: обвита виноградом альтанка, пурхають пташки, світить сонечко – словом, ідилія.

І справді, що може бути бажанішим і прекраснішим за милосердя Боже до грішної людини?! «Твоя віра спасла тебе; йди з миром собі!», «Йди

собі, але більш не гріши!», «Хто до Мене приходять, Я не вижену геть» – це слова Ісуса Христа, які приносять надію та втіху. Або слова апостола Павла: «...Бог у Христі примирив світ із Собою Самим, не зважаючи на їхні провини, і поклав у нас слово примирення» (2 Кор. 5:19). Не дарма милосердю Бога присвячено багато псалмів, любові Господа, Бога нашого, до людини – пісні та молитви мільйонів.

Але істина про нас, наше падіння, гріх і відступ зовсім не схожа на дівчину з алегорії Буньяна. І примирення істини про гріховну сутність нашу з милосердям людинолюбивого Бога коштувало Йому неймовірно дорого: Він віддав заради цього Своє життя на хресті. Опльований, зганьблений, побитий, прибитий до дерева смерті, скривавлений Син Божий – ось ціна зустрічі милости й істини. У цьому фокусі зустрічаються промені світла, викликаючи в нас пекельні муки, щоб нам отримати спасіння.

Милосердя Боже вартує Йому багато чого. І ми вже не можемо приймати його легковажно. Ми знаємо, що кожен наш гріх вимагає спокути, на яку ніхто з нас не здатний. Отримуючи прощення гріхів і спасіння задарма, ми розуміємо, що це тільки нам – задарма, але аж ніяк не нашому Випкупителю, Який відкупив нас від суєтного життя нашого, щоб «очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих» (Тит. 2:14). Як

говорив Йоан Золотоустий, «милосердя і співчуття – ось чим ми можемо уподібнитися до Бога, а коли не маємо цього, то нічого не маємо».

Ми розуміємо, що тільки Сам Господь може створити в нас милосердя, гідне такого порівняння, тому що знаємо слова Ісуса Христа: «Будьте ж милосердні, як і Отець ваш милосердний» (Лк. 6:36), бо не сміємо порівняти своє ставлення до людей з Його милістю, що привела Його на хрест.

Велика для нас втіха – не лише знати заповідь, а й жити цією реальністю: «А плід духа: любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра, лагідність, здержливість: Закону нема на таких!» (Гал. 5:22, 23).

ПЕРЕСТУПИТИ БОРТ

Нехай буде мені згідно з словом твоїм!

Марія

Дивовижна й незбагненна сутність і сила віри. Дитина зі сміхом кидається в руки мами чи тата з крутої гірки. Вона знає: тато не впустить, він підхопить і підкине до неба так високо, що аж дух захопить, – і знову підхопить. І щойно опустить на траву, дитя відразу просить: «Ще!»

Тому Ісус і поставив апостолам хлопчика в приклад віри. І вони дечого навчилися. Це точно. На морі – буря. Хвилі кидають човен як тріску, а по воді до них спокійно наближається Учитель: «Це Я! Не лякайтеся!» – «Ти це?! То звели, щоб прийшов я до Тебе по воді! – слова Петра зірвалися з вуст перш, ніж він зміг їх обміркувати. – «Іди!» І... Петро переступив борт човна, і пішов. Пішов! По воді, як Ісус! Аж поки не засумнівався і не злякався: «Хто ж по воді може ходити? Хвилі геть великі!» – і як камінь пішов під воду.

«Увірував Авраам Богові!» – ось основний вірш практичного богослов'я. Повірити Його Слову, довіритися Його водінню – це неодмінна умова для встановлення стосунків із Творцем Всесвіту. Інших шляхів просто нема.

«Господи, коли тільки знайшов я милість в очах Твоїх, – не проходи повз Свого раба!» – і став Авраам батьком усіх вірних, родоначальником народу, багатьох народів, основоположником трьох релігій, і, що найголовніше, від насіння його – спасіння наше.

«Нехай буде мені згідно з словом твоїм!» – повірила дівчина з Назарета. – і стала матір'ю нашого Спасителя. «І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди» (Ів. 1:14).

Таємниця Всесвіту, таємниці світобудови і життя, часу і простору – усе це пізнається лише вірою. Написано: «Вірою ми розуміємо, що віки (світи) Словом Божим збудовані, так що з невидимого сталось видиме» (Євр. 11:3).

Тільки вірою ми можемо прийняти спасіння. Тільки віра пов'язує нас зі світом Божим, «куди, як предтеча, за нас увійшов був Ісус...» (Євр. 6:20).

Одвічного ворога, дракона, перемагаємо тільки вірою: «Нехай буде мені згідно з словом твоїм!» – і прийшов ворожнечі кінець. «Хай здійсниться воля Твоя, і нехай Твоє Слово буде путівником моїм» – і багатством спілкування накритий стіл Церкви Христової. Ми чуємо слова:

«...Щоб були всі одно: як Ти, Отче, в Мені, а Я – у Тобі». – «Амінь», – каже наша віра, і немає між братами більше окопів, кордонів і церковних «градів»!

Віра – це дорогоцінний і могутній дар, даний нам Богом, плід, зрощений у нас Духом Святим. Це найдорожче, що ми маємо; скарб, який ми покликані зберігати і множити.

ЩО ЗНАЧИТЬ ТЕ СЛОВО?

*Навчіться від Мене,
бо Я тихий і серцем покірливий.*

Ісус Христос

У християн кожне слово в Біблії викликає якусь побожну допитливість: «Що мав на увазі Павло?» або «Як це слово розуміли перші читачі чи слухачі, коли воно лунало давньоєврейською або давньогрецькою мовами?» Або ж: «Чи правильно перекладено це слово в нашій Біблії?»

Особливо важливими для нас стають значення слів, коли ми читаємо заповіді, конкретні накази, заборони, попередження. І обіцянки! Так само й у випадку з текстом «Плід духа»: нам хочеться знати, що ж робить у нас Святий Дух. Що є ділами людини, а що творить Дух Божий, живучи в нас?

Поговорімо про слова апостола Павла: «А плід духа... лагідність» (Гал. 5:22, 23). За допомогою

словників мені вдалося знайти близькі за значенням слова, якими можна замінити слово «лагідність», вжите Павлом. Ось кілька таких синонімів: м'якість, лагідність, стриманість, спокій. Ми знаємо, що людській натурі ці чесноти невластиві, адже ми (кажу насамперед про себе) самотужки не здатні бути такими. А якщо й виявляємо такі риси, то не за своєю сутністю.

Також я захотів знайти слова, протилежні за значенням, тобто антоніми до слова «лагідність». Наступні визначення мені здалися цікавими: «буйність, зухвалість, гординя, зарозумілість, задирикуватість». Однак у словнику антонімів слово «лагідний» має тільки протилежне значення: «неслухняний»!

«Ось воно що», – подумав я. І згадав слова Ісуса Христа: «Навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий...» (Мт. 11:29). Відразу спливли й інші слова Писання про Христа: «...бувши слухняний аж до смерті, і то смерті хресної» (Фил. 2:8). Ці думки сколихнули моє серце.

Щоб у всьому бути слухняним Богові, потрібно мати лагідне серце. А серце наше – буйне, зухвале, горде, зарозуміле і мстиве. І я розумію, чому Павло пише, що лагідність – плід Святого Духа. Це властивість життя Христового в мені, а не результат моїх аскетичних зусиль. Адже тільки Він, лагідний і слухняний, здатний на це: це Його сутність.

ПУТІВНИК

Є безліч книг, і в будь-якій
Ми про життя-буття читаєм.
Та Добра Звістка лиш в одній
Для всіх знедолених лунає.

На сторінках знайдемо там
Все, чим душа була б зігріта.
І в небеса дорогу нам
Підсвічує яскравим світлом.

Та книга – путівник для нас,
Мов компас посеред пустелі,
Щоб перейти могли в свій час
З землі в небеснії оселі.

У ній знайдем шляхи святі,
Де благодать, мов річка, лється.
Яка ж то назва книзі тій?
Та книга Біблією зветься.
1970 р.

НАШЕ БАЖАННЯ

Лине звістка тривожная –
Аж мурахи по тілі:
Відступило безбожнеє,
Та диявол у ділі.

Знову поділи створюють,
Слово знов перекручують.
Де любов та з покорою?
Лиш докори озвучують.

Он – сини фарисеєві,
Що пильнують святині,
Розділялись віки тому,
Розділяються й нині.

До кінця все це котиться
На мінорній октаві.
І скоріше вже хочеться
Стріти Господа в славі.

Тож гряди, як обіцяно,
Наш Спаситель, за нами,
Щоб нам славити віддано
Твоє Ім'я віками!
1991 р.

ВАЖКА ТЕМА

Ми не боржники тіла, щоб жити за тілом.

Апостол Павло

Є деякі теми, яких я намагаюсь у розмовах не торкатися, проповіді на них не говорити. Не можу сказати, що це складні теми. Ні. Якраз навпаки. Це зрозумілі теми. Вони стосуються нашого практичного благочестя, особистого освячення, цнотливості...

Тема помірності стосується такої категорії. Наведу приклад зі свого повсякденного життя. До моїх обов'язків входить складання журналу «Віра і життя». Буває, журнал уже весь упорядковано, рубрики оформлені й тексти вже вичитують фахівці, а я все ще не написав редакторську статтю, яка вводить в тему номера. Чому? Мені згадується давня приказка, яку нагадав своїм опонентам Ісус Христос. Він говорив: «Ви мені конче скажете приказку: „Лікарю, – уздоров самого себе!», – тим самим даючи їм зрозуміти, що стосовно Нього ця приказка недоречна. Він мав сміливість

сказати: «Хто з вас викриє Мене в неправді?!» Ісус був святий, як Отець Його святий.

Ось тому я так люблю Євангеліє! Ось тому все-таки наважуюся інколи і писати, і говорити про... нашу особисту святість. Зокрема і про нашу стриманість, тобто владу над самим собою, – не як результат нашої боротьби, а прояв Його життя в нас. Христос у нас – відповідь на всю нашу спрагу в освяченні, на мрію здобути владу над нашими почуттями, над язиком нашим, над... плоттю. Як пише Павло: «Тому-то, браття, ми не боржники тіла, щоб жити за тілом».

Ті, хто знайшов Христа і набув Його життя, стають переможцями і знаходять спокій душі своїй. Без цього про спокій можна лише мріяти.

Я ПРИЙДУ НЕЗАБАРОМ

Я прийду незабаром.
Ісус Христос

Мої батьки увірували на початку 50-х років минулого століття через мандрівного проповідника Генріха Беккера. Тоді завдяки його служінню в багатьох німецьких селах виникали євангельські громади. Ще неповнолітнім цей служитель потрапив у в'язницю за Слово Боже і тепер, відсидівши 18 років, повернувся додому, проповідуючи Євангеліє. Тих, хто повірив, він одразу хрестив, вінчав (тих, чий шлюб зареєстрований у рагсі) і призначав пресвітерів. Він пережив розкуркулення, голодомор, військове лихоліття, сталінські чистки, страшні гоніння на всіх, хто був причетний до Христа і Церкви.

Основним тенором його проповідей була звістка про останній час, про необхідність бути готовим зустріти Христа, про важливість

покаяння, народження згори й освячення. Як зараз чую його проповідь про Лота, що Слово Божому треба вірити й підкорятися беззаперечно. Тікати із Содома просто зараз, не відкладаючи на завтра. І згадувати дружину Лота, котра любила світ і через це й загинула.

Його заклики мене, тоді навіть ще не підлітка, дуже вражали. І іноді, коли я повертався додому, а там нікого не було (двері ж у нас часто не замикали), мене пронизував страх: «Раптом Христос уже прийшов, забрав усіх вірних, а я (ненавернений) залишився?!»

У такому напруженому очікуванні пришествя Христового й кінця світу жили люди завжди, особливо в часи смут. І Павло, і Іван, і Петро – усі вони попереджали нас, що живемо в останні часи, напередодні пришествя Господа. Як добре, що ми знаємо: нам нічого боятися, нам нічого переживати – ми любимо Ісуса та Його явлення. Ми чекаємо на нього. Ми пам'ятаємо Його слова: «Я прийду незабаром!» І ми також разом з усіма святими говоримо: «Амінь. Прийди, Господи, Ісусе!»

НЕВИДИМИЙ ФРОНТ

*Переможцеві сісти Я дам
на Моєму престолі зо Мною,
як і Я переміг був,
і з Отцем Своїм сів на престолі Його.
Ісус Христос*

Партизанська війна для солдатів регулярної армії – найстрашніше, з чим їм доводиться стикатися. Бо ворога не видно. Ворог може бути скрізь. Ворогом може бути кожен зустрічний. Про ефективність такої війни проти агресорів ми знаємо чимало.

Якщо Священне Писання закликає до боротьби, до неспанья, до сталости й вірности, то саме тому, що ми маємо справу з ворогом, якого часто не видно. Наполегливо, постійно, з переконливою любов'ю Господь відкриває нам маску нашого найлютішого ворога, ціль якого – красти, убивати й нищити.

Господь показує наше серце, «із якого виходять...», і перед нашими очима постає

неприваблива картина наших почуттів, думок, бажань. Господь наказав Своїм апостолам записати дані Ним Церкві одкровення в посланнях, і ми бачимо, що протистоїмо не тільки таким речам, як «пожадливість тілесна, і пожадливість очам, і пиha життєва», а й боремося «проти піднебесних духів злоби». Ісус показав апостолу Іванові все, що відбувається в духовному світі, і ми жахнулися, побачивши «звірину, що виходила з моря». Ми ввімкнули телевізор, щоб переглянути новини, й усвідомили, що бачимо «образ звірини» й відчуваємо на собі силу, що змушує нас коритися.

Так було завжди. Церква Христова завжди протистояла світові. Світ завжди її ненавидів, як ненавидів її Творця. Але в останній час Церква справді виявилася «фортецею в оточенні». Не залишилося нічого, чого б вона не вчила два тисячоліття і що не зазнало б ревізії та критики. Нема жодних основ, під які не підкопувався ворог.

Але ми знаємо, на чієму боці перемога!

Біллі Грем казав: «Я читав останню сторінку Біблії: усе буде добре».

ОСТАННІЙ БАСТІОН

*І їй (звірині) дано провадити війну зі святими,
та їх перемогти.*

Апостол Іван

Якщо я скажу, що ми живемо в останні часи, то не скажу нічого нового. Ми всі свідки світових подій: воєн, торжества брехні й ненависти, перемоги зла «по всіх лініях фронту». Ми живемо напередодні апокаліптичних подій. І ось уже кілька десятків років ворог іде запеклим штурмом на останній бастіон Церкви. Князь світу цього, як назвав його наш Господь Ісус Христос, зібрав усю свою армію, щоб зруйнувати і знищити єдине, що нам залишилося від раю, – сім'ю.

Святі стосунки любови між чоловіком і жінкою викривлені до невпізнання рекламою, порнографією, пропагандою різних збочень, культом насолоди. Мерзота посіла місце святости у шлюбі між чоловіком і жінкою, між чоловіком і дружиною. Виховання дітей у сім'ї у страху Господньому заміщено антиавторитарним вихованням. «Читання

і вчення» замінено розвагою та іграми, здебільшого, ніби так і треба, окультного характеру.

«Людина нехай не розлучує» звучить у вухах сучасних християн дедалі відносним наказом, порадою або одним з можливих варіантів, бажаним, але нереальним і недосяжним.

Усе більш важким для розуміння стає поняття «Батько Небесний» – ні з ким порівняти, бо людина вихована в сім'ї з одним з батьків. «Кого любить, того карає» – викликає відторгнення і недовіру. І дедалі менше залишається людей, які для своєї сім'ї вибрали Божі правила, Божу волю, Божий устрій.

Усе так похмуро й песимістично? Ні! Ми можемо оцінити минуле, розуміємо сьогодні і знаємо майбутнє: Господь Ісус Христос нам це відкрив у Своему Об'явленні.

Ми – ті, які «не прийняли знамена на чола свої» та «його (сатану) перемогли кров'ю Агнця», – на боці Ісуса, на боці Того, Хто принесе в цей світ остаточну перемогу.

ЛЮТИЙ ВОРОГ

*Чи не знаєте ви, що ви – Божий храм,
і Дух Божий у вас пробуває?*

Апостол Павло

У всі часи в усіх культурах є щось універсальне, властиве практично всім народам. Я говорю про релігію. Форми її у всіх народів різні. Правила, обряди, вимоги до її прихильників дуже різняться. Але в одному вони єдині – в очікуванні реакції божества або богів на вчинки людини, сім'ї, племені чи народу. Прагнення і сподівання вплинути, умилоствити, задобрити (бога, богів, духів, демонів, предків, ангелів, святих...) – рушійні елементи будь-якої релігії.

Виконання вимог своєї релігії приносить людині певне задоволення. Усередині однієї релігійної системи є люди більш-менш успішні в цій справі, і ця різниця – основна мотивація у виконанні її вимог, задовольняє марнославні серця.

Вимоги релігії зберігають рід, плем'я, суспільство, народ від розпаду. Як правило. Але не

завжди. Деякі релігії настільки абсурдно ворожі вимогам нормальної життєдіяльності людини, що поступово розкладають суспільство зсередини. І нащадки колись високих цивілізацій нині мають жалюгідне існування саме тому, що були послідовними у виконанні деяких обрядів своєї релігії.

Релігія сковує, зв'язує (у цьому її призначення) і гасить будь-який прояв життя. Священне Писання протиставляє їй «дух життя» (у Павла), «закон свободи» (у Якова), «спілкування з Отцем і Його Сином» (у Івана), реальність бути «учасниками Божої природи» (у Петра).

Найлютішими ворогами Ісуса Христа були релігійні фанати, які присвячували весь свій час Писанням, Закону, заповідям, обрядам. Євангеліє Ісуса Христа – його яскраве світло й непереборна, перетворювальна сила – викликало в них «скрегіт зубів», ненависть, жагу крові, волю: «Розіпни Його!»

Природне, властиве кожній людині прагнення релігії – основна перешкода для прийняття Євангелія Христового, яке у відповідь на тугу людини до примирення з Богом, до спілкування з Ним, каже: «Все від Нього»; «Христос у вас»; «Чи не знаєте ви, що ви – Божий храм, і Дух Божий у вас пробуває?»; «Христос – освячення наше» і «Бо для мене життя – то Христос, а смерть – то надбання».

ПРИБРАТИ ВСЕ ЗАЙВЕ

*Бо ми всі одним Духом охрищені в тіло одне, –
чи то юдеї, чи геллени, чи раби, чи то вільні, –
і всі ми напоєні Духом одним.*

Апостол Павло

Один з учнів французького скульптора Огюста Родена (1840–1917) запитав учителя: у чому, власне, полягає мистецтво скульптора. Роден відповів: «Узяти брилу мармуру й відсікти від неї все зайве». Про це, тобто про те, що краса вже закладена в брилі мармуру й потрібно тільки звільнити її від кам'яної оболонки, писав і Мікеланджело.

Коли ще не було нічого (ні нашого світу, ні самого Всесвіту), у Бога був великий задум: Церква. Нестворена. Народжена від Нього. Від Його Святого Духа. Що складається з незліченної кількості живих членів, поєднаних між собою і з Самим Богом одним-єдиним Святим Духом.

У найважчий час Свого земного служіння Син Божий Ісус Христос з великим криком просив Отця: «...Щоб були всі одно: як Ти, Отче, в Мені, а Я – у Тобі, щоб одно були в Нас і вони, – щоб увірував світ, що Мене Ти послав». Своїм втіленням, життям, смертю та воскресінням Ісус Христос започаткував утілення цього задуму. Він заклав фундамент великого храму.

І коли в день П'ятдесятниці перші послідовники Ісуса Назорея сповнилися Духа Святого, почалася побудова Церкви, як апостол Петро про це пише: «Приступайте до Нього, до Каменя живого, дорогоцінного, що відкинули люди Його, але вибрав Бог. І самі, немов те каміння живе, будуйтеся в дім духовний, на священство святе, щоб приносити жертви духовні, приемні для Бога через Ісуса Христа».

Апостол Павло бачить цю Церкву, єдину, святу і прекрасну, пишучи: «Бо ми всі одним Духом охрищені в тіло одне, – чи то юдеї, чи геллени, чи раби, чи то вільні, – і всі ми напоєні Духом одним».

Дух Божий працює над нами, щоб наше духовне єство, народжене від Нього, успадковуючи Царство, набувало в нашому повсякденному житті дедалі більший вплив, силу, свободу і приносило плід, «щоб увірував світ...»

БАТЬКІВЩИНА

*Та бажують вони тепер кращої,
цебто небесної, тому й Бог не соромиться їх,
щоб звати Себе їхнім Богом,
бо Він приготував їм місто.*

Апостол Павло

Одні будують Царство Боже на землі, інші уникають спокус світу в монастирі, треті заглиблюються в собі, займаючись власним внутрішнім світом, у якому живуть, як у неприступній фортеці. Одні християни поставили собі мету – впливати на суспільство, інші – нічим іншим не займаються, як захистом себе, дітей, церкви від впливу світу, а хтось шукає середній шлях – бути світлом для світу й сіллю для землі. Напруга в питанні ролі чи позиції християнина щодо суспільства дуже велика.

До того ж суспільство в різних країнах, культура навіть споріднених народів і країн дуже різняться. Не порівняти життя християн у Китаї чи Північній Кореї з життям на Фарерських

островах, де практично всі жителі – активні християни. Посилатися в цьому питанні на старозавітні тексти, що висвітлюють стосунки Бога і Його обраного народу дуже небезпечно, бо тут ми маємо теократичне суспільство з усіма супутніми йому питаннями та проблемами. Так само важко сприймати на ці теми книжки авторів, що живуть у країнах, де культура, політика й суспільні відносини формувалися під впливом реформатського, католицького чи православного богослов'я.

Писання в цьому питанні має одну, дуже певну й універсальну позицію. Слово перераховує людей, які жили в різний час, у різних політичних і культурних контекстах, на батьківщині чи на чужині, царів і рабів, і говорить: «Усі вони повмирали за вірою, не одержавши обітниць, але здалека бачили їх, і повітали, і вірували в них, та визнавали, що “вони на землі чужаниці й приходьки”. Бо ті, що говорять таке, виявляють, що шукають батьківщини. І коли б вони пам'ятали ту, що вийшли з неї, то мали б були час повернутись». І продовжує текстом, який я використав у епіграфі: «Та бажають вони тепер кращої, цебто небесної, тому й Бог не соромиться їх, щоб звати Себе їхнім Богом, бо Він приготував їм місто».

Життя за законами цієї Вітчизни (любов до ворогів замість ненависти, прощення замість помсти тощо) визначає цінності громадян

майбутнього Всесвіту, приготовленого Богом для Своєї Церкви.

І доки ми всі на шляху туди, ми перебуваємо в постійній напрузі: «Що накажеш мені, Господи, робити? Де моє місце, на яке Ти хочеш мене поставити, щоб Твоє світло побачили люди, що оточують мене? Що накажеш мені сказати чи зробити, щоб життя моє було світлом і сіллю?»

ВЕЛИКЕ ВІДНОВЛЕННЯ

Тебе приверну, і перед лицем Моїм станеш.

Бог через Єремію

Слово «реформація» означає повернути у вихідну форму, відновити колишній стан або становище. У нашому розумінні реформація означає щось на кшталт революції, ривка до чогось нового. Частка «ре» в латинській мові має значення «знову, назад», тобто зворотний процес, протилежність дії або повторність, відновлення дії, наприклад: регрес, реконструкція, реорганізація, реевакуація.

Ми знаємо, на що перетворилася християнська церква до періоду середньовіччя: починаючи від ересей гностиків і монофізитів, монтанізму й аріанства до «шлюбного союзу» з владою та закінчуючи багаттями інквізиції і хрестовими походами за «визволення святої землі» й за «святу віру». Сумно згадувати явища та події того періоду.

Не дивно, що в усі часи були покликані Богом люди, присвячені Йому та Євангелію, які виступали за повернення до витоків, відновлення початкових стосунків у Церкві та давніх цінностей.

За глашатаями і пророками Царства Божого йшли люди – прості і освічені, багаті і бідні. Ішли на страждання і смерть, на ганьбу і багаття. І ось, коли в так званій вселенській (католицькій) церкві сталася критична маса відступу, а в середовищі істинної Церкви – критична маса ідей відновлення, реформації, – яскравим полум'ям спалахнув вогонь Реформації. Символічні 95 тез, спрямовані проти богопротивної торгівлі відпущенням гріхів стали катализатором руху оновлення.

І знову засяяли істини: тільки благодаттю, тільки вірою, тільки Писання, тільки Христос... Те, що ці істини в буквальному та переносному сенсах на той час сприйняли в багнети, не викликає жодного здивування.

Будь-якій релігії така реакція властива. Вона завжди була проти віри: до крові, хрестів, в'язниць, таборів. Як тоді, так і сьогодні.

СЛОВА ЖИТТЯ ВІЧНОГО

...З невидимого сталося видиме.

Апостол Павло

Апостол Яків дуже засмучувався, коли зустрічав послідовників свого брата Ісуса Христа, які говорили одне, а робили інше. Така практика знайшла поширення особливо після того, як в Месію увірували язичники. У сучасних Якову язичників такі дієслова, як вірити, любити, шанувати, могли мати абстрактне значення, тому єврею, який говорив арамейською і читав Писання давньоєврейською, вживання їх без застосування в життєвій практиці здавалося абсурдним. Як можна «вірити в душі»? Як можна «любити на словах»?! Яків навіть послання написав усім, хто вірує в Ісуса Христа як Господа та Спасителя, переконуючи всю соборну Церкву (бо послання соборним і назвали), що «віра, коли діл не має, – мертва в собі», що любов без дії – порожні слова.

Не тільки Яків, пророки й інші апостоли надавали таке важливе значення вірі, а й Сам Бог поклав віру в основу богопізнання, виправдання та спасіння. У Посланні до євреїв ми читаємо: «Догодити ж без віри не можна», «віра – то підстава сподіваного, доказ небаченого. Бо нею засвідчені старші були. Вірою ми розуміємо, що віки (або світи) Словом Божим збудовані, так що з невидимого сталось видиме». Або в Посланні до римлян написано: «Увірував Авраам Богові, і це йому залічено в праведність». Відкриття, що людина виправдовується вірою, що віра зараховується за праведність, – найголовніша істина для розуміння Євангелія Христового.

Вірити розумом, тобто приймати щось за істину, ще не означає вірити за Словом Божим так, як Бог очікує від людини. Справжня віра піднімає кульгавого, повертає зір сліпому, переступає за борт човна й іде по воді. Це віра, що «діє любов'ю». Віра в Бога – це довіра Йому за будь-яких обставин життя, за будь-якого розкладу сил. Це «камінь і праща», це «не платіть нікому злом за зло», це «позичайте, не ждучи нічого назад», це мир у серці перед обличчям смерті.

Слова «праведний вірою живий буде» перевернули всі уявлення релігійного фанатика Мартіна Лютера. Він повернув їх Церкві в їхній старій силі й могутності, владі рятувати й жити свято, винісши їх за стіни монастирів і церковних будівель,

у живому слові Писання, проповіді Благої Звістки
й життєдайній силі Євангелія.

ПОЛУМ'ЯНЕ СЕРЦЕ

*Вірний Бог, що ви через Нього покликані до спільноти
Сина Його Ісуса Христа, Господа нашого.*

Апостол Павло

Не виправдалися їхні очікування. Так і не прийшло Царство Боже в їхній час, у їхній країні, через їхнього Вчителя. Розчаровані, вони йдуть у своїх справах у всесвітньо відоме тепер містечко Еммаус. Тут Попутник з'явився. Східні люди люблять спілкування. Ідуть разом. «Що це ви такі сумні?» – поцікавився Попутник. І тут їх прорвало: «Ми думали... А ми сподівалися...» – «А ви пам'ятаєте, що Мойсей говорив про Месію?..» – почав Попутник і потім довго розповідав, що про Нього говорили пророки, що написано про Нього в Законі, що співають про Нього в Псалмах. Подорожні слухали з відкритими ротами й полум'яними серцями.

О, як це чудово, якщо при читанні чи слуханні Слова Божого в нас палає серце! А горить воно тільки тоді, коли ми чуємо або самі читаємо

в Писаннях, що в них записано про Христа Ісуса, Господа нашого. Саме для цього Писання дано. «Дослідіть-но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя, – вони ж свідчать про Мене!» – сказав його Натхненник.

Апостол Павло пише про Господа Ісуса Христа, що «в Ньому тілесно живе вся повнота Божества», що Він, «вище від усякого уряду, і влади, і сили, і панування, і всякого ймення», відродив нас до життя вічного, звільнив від влади гріха і смерти, дав нам нове життя, оселившись у серцях наших Духом Своїм Святим.

Павло переконує нас триматися Христа і Його Слова, хвалитися тільки Ним і служити тільки Йому, сподіватися тільки на Нього і чекати Його з небес, а також радіти спілкуванню з Ним, до чого всі діти Божі, власне, і покликані, як він пише в Посланні до коринтян: «Я завжди дякую моему Богові за вас, через Божу благодать, що була вам дана в Христі Ісусі, бо ви всім збагатилися в Ньому, – словом усяким і всяким знанням, бо свідоцтво Христове між вами утвердилось, так що не маєте недостачі в жаднім дарі благодаті ви, що очікуєте з'явлення Господа нашого Ісуса Христа. Він вас утвердить до кінця неповинними бути дня Господа нашого Ісуса Христа! Вірний Бог, що ви через Нього покликані до спільноти Сина Його Ісуса Христа, Господа нашого».

Ви звернули увагу, що апостол в одному реченні так багато разів говорить про Ісуса Христа? І так у Павла в усіх посланнях, та й усе його вчення сконцентровано на одному: Христос у вас, ви у Христі – у цьому є Євангеліє.

СКАЗАВ БОГ...

*Поправді, поправді кажу вам: Хто слухає слова
Мого, і вірує в Того, Хто послав Мене, – життя
вічне той має, і на суд не приходить, але перейшов
він від смерти в життя.*

Ісус Христос

Чи є в нашому світі щось могутніше за Слово Бога? Бог сказав – і стало світло; Він сказав – і незбагненна для розуму маса Всесвіту знайшла порядок, мету, систему, рух. У Таргумі, найпершому в історії перекладі Біблії арамейською мовою, який приписують Ездри, сказано, що Слово Всевишнього створило небо і землю, море і сушу, тварин, птахів і саму людину.

Це Слово стало Плоттю і відкрило нам шлях у небо. Це Слово торкається нашого серця і пробуджує, як весняне сонечко паростки в землі, рятівну і ні з чим незрівнянну за своїм значенням для людини віру.

Слово Бога, за Його волею записане й зібране в Книгу книг, Біблію, – основа нашої сучасної

цивілізації. Закони Біблії лягли в основу законодавства багатьох країн, її норми увійшли в етику народів світу і перетворили їх, як ніщо і ніхто інший.

«Боже Слово живе та діяльне», – сказано в Писанні. І воно проникає в наше серце, судить наші думки, оголює наші найпотаємніші бажання плоті, формує наше мислення, робить нас здатними відрізнити світло від темряви, істину від брехні. По ньому ми звіряємо все своє життя.

Там, де в народі, суспільстві, церкві в основі норм співіснування, діяльності та світогляду не лежить Слово Боже, неминучі страждання, сум'яття й потрясіння. Якщо Слово Боже стало недоступним, незрозумілим, чужим, таємничим, то можна бути впевненим – біда стукає у двері.

Слову Божому ми підкоряємо наші думки, почуття і справи. По ньому ми «звіряємо курс нашого корабля в житейському морі». Воно дає нам надію, радість, натхнення на служіння, впевненість у стосунках з Богом, церквою, сім'єю, суспільством.

Слава Богу за Його Слово, за його спонукання до вічного життя!

Наслідуючи принцип *Sola Scriptura* – «тільки Писання», – ми йдемо за реформаторами, що відкрили спочатку для себе, а потім і для всього християнського світу забуті у віках скарбниці обітниць Божих, приховані у вічних словах живого Бога.

УСЯ СЛАВА БОГУ!

*Тому й Бог повищив Його, та дав Йому Ім'я,
що вище над кожне ім'я, щоб перед Ісусовим Ім'ям
вклонялося кожне коліно небесних,
і земних, і підземних.*

Апостол Павло

А як же інакше?! Усе Ним і від Нього. Усе добре, світле, радісне – від Нього. Тоді чим хвалитися? Писання каже, що нічим. Мені пригадався віслючок. З Євангелія. Читав десь історію схожу. Ослик жував собі спокійно гілочку, аж раптом його відв'язали й повели. Підвели до рабина. Це по вбранні видно: і смужка блакитна по нижній кромці одягу, і китиці, цицит називаються, висять, як належить. На спину віслюку складений вчетверо плащ поклали і... Равві сів на нього верхи. Не знав віслюк, як поводитися, що далі робити. Повели під вуздечки, а тут народ раптом почав співати й веселитися. Віття йому під ноги стелять. Одяг від захоплення зривають із себе та під копитця кидають. Щоб не по камінню, не по

пилу... Оце так честь! І заспівав ослик: «І-я, і-я!»
І так до брами храму...

Відвели його додому. Прив'язали. Сіно поклали. Він – мамі: «А знаєш, як мене в Єрусалимі зустрічали? Чи знаєш, як мені пісні співали? О! Мені під ноги...» – «Синку, чи тобі?» – «Ну а кому ж?!» – здивувався віслучок, задумливо жуючи запашну траву.

Смішно? Не дуже. Непереборна спокуса привласнювати належну одному лише Богові славу. Перемогти її можна лише страхом Божим. Лише стражданням в ім'я Христове. Тільки у смиренності й молитві. Тричі молився великий апостол про зцілення, але отримав відмову: помилував його Господь, щоб «не звеличувався надзвичайністю одкровенень», даних йому, а через нього й нам. Господь Ісус відкрив Павлу таємницю благочестя, таємницю Божу про Всесвіт, таємницю Тіла Христового, таємницю беззаконня, таємницю суті Євангелія «Христос у вас» і багато іншого.

А для того, щоб Павло не забував, що всі люди «нікчемні раби», він був «більш у працях, у ранах над міру, частіш у в'язницях, часто при смерті... виснажуванні та в праці, часто в недосипанні, у голоді й спразі, часто в пості, у холоді та в наготі».

І все це для того, щоб міг підтримати таких, як ми, словами: «Змагай добрим змагом віри, ухопися за вічне життя, до якого й покликаний

ти, і визнав був добре визнання перед свідками багатьома. Наказую перед Богом, що оживлює все, і перед Христом Ісусом, Який добре визнання засвідчив за Понтія Пилата, щоб додержав ти заповідь чистою та бездоганною аж до з'явлення Господа нашого Ісуса Христа, що його свого часу покаже блаженний і єдиний міцний, Цар над царями та Пан над панами, Єдиний, що має безсмертя, і живе в неприступному світлі, Якого не бачив ніхто із людей, ані бачити не може. Честь Йому й вічна влада, амінь!»

КУДИ ДИВИШСЯ?!

*...Коли ми не дивимося на видиме, а на невидиме.
Бо видиме – дочасне, невидиме ж – вічне!*

Апостол Павло

Вам не доводилося від різкого крику: «Куди дивишся?!» раптом повертатися в реальність? Водій машини різко загальмував прямо перед вами, суворо подивився й застеріг: «Дивитися треба, куди йдеш!» Є в цьому окрику щось тривожне, важливе. Ось, наприклад, їду велосипедом додому. Дивлюся, тротуаром діти йдуть. Чи не онуки? І не помітив, як трохи на тротуар не заїхав. Куди дивишся, туди і йдеш або їдеш.

Знаючи особливість цього нашого внутрішнього налаштування, Бог через Своїх людей нас іноді дуже різко зупиняє запитанням: «Куди дивишся?!» Те, куди спрямований наш внутрішній погляд, визначає напрямок наших думок. Те, про що ми думаємо, визначає наші інтереси, заповнює нашу підсвідомість... Ні, я не про психологію. Я про наше повсякденне християнство.

У Біблії написано, що були (і, мабуть, є) такі люди, яких Бог не соромився. Він не соромився називати Себе їхнім Богом. Чому? Тому що ці люди думали про Нього, про Його Царство, про небесне, про невидиме, про майбутнє. Про вічне!

Павло пише: «Через те ми відваги не тратимо, бо хоч нищиться зовнішній наш чоловік, зате день у день відновляється внутрішній. Бо теперішнє легке наше горе достачає для нас у безмірнім багатстві славу вічної ваги, коли ми не дивимося на видиме, а на невидиме. Бо видиме – дочасне, невидиме ж – вічне!» (2 Кор. 4:16–18).

Для молодого покоління віртуальний світ став місцем спілкування, він замінив собою бібліотеки, походи, літературні вечори... Я не критикую, просто констатую факт. Розмовляєш з підлітком, а він, це можна по очах побачити, напевно, якісь переставляє кубики, на наступний рівень забирається, бореться з уявним противником... І чекає, коли ж ти відпустиш його... у його світ, «додому».

Щось схоже відбувається і зі щирими християнами: вони нудьгують від порожніх розмов, суєтних справ, нікчемних проєктів, суперечок ні про що... Вони думають про вічне. Про те, що поки не видно, але реальне. Реальніше за дійсність, у якій вони живуть. Тому що дійсність – тимчасова, а духовна реальність – вічна. Вони, за словами

їхнього оточення, не від цього світу. І вони цього не соромляться. Як і не соромиться їхній Бог.

Іноді, коли вони не на те задивляться, Він їм гукає: «Любий мій, куди ти дивишся?!»

НЕМА НІЧОГО ВАЖЛИВІШОГО

*...Всім, що Його прийняли,
їм владу дало дітьми Божими стати.*

Апостол Іван

Ніхто з людей не вільний від наслідків ухваленого Євою та Адамом рішення. Ми всі це рішення пам'ятаємо: перші люди не захотіли більше бути образом і подобою Бога, вони піддалися диявольській спокусі бути як Бог, знати добро і зло. Слово «знати» означає «переважно сприймати щось розумом». Давньоєврейське слово *da'ath* – «пізнання» – означає не тільки звичне нам «знати», а і щось знати з досвіду, відрізнити, вибрати, визначати, мати судження про щось. Тобто люди захотіли самі визначати, що є добро, а що – зло. І Бог, як і попереджав, позбавив людей можливості спілкування з Ним – того, що Він їм дав, коли вдихнув у них подих життя (*neshama*). І людина зробилася духовно мертвою.

Якби перші люди залишилися духовно мертвими, та ще й безсмертними, то не було б жодної надії для Адама і Єви та їхнього потомства. Люди були б як грішні ангели, демони, яким немає спасіння та надії. І Бог «включив» для людей час, і вони стали смертними, але і здатними на порятунок з цього стану.

Шлях до цього спасіння у Бога вже був готовий: ще до створення світу Господь знав, чоґо Йому коштуватиме свобідна воля людини – смерти на хресті через провину кожного з нащадків Адама і Єви. І коли «настало ж виповнення часу», Він цю жертву приніс. На Голґофі. Кожному, хто вірує в Ісуса Христа, «всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його, що не з крови, ані з пожадлиности тіла, ані з пожадлиности мужа, але народились від Бога» (Ів. 1:12, 13).

Цей феномен, це перетворення людини Ісус назвав народженням зґори. З народженням зґори в людині знову з'являється життя Боже (Його Святий Дух живе в тому, хто вірує!), і людина приходить до мети свого покликання стати вічним чадом Божим, що має життя вічне. Народження зґори – це єдина, незаперечна умова для спасіння.

ПОСТЕЛИ МЕНІ...

*Він (Христос) став учасником їхнім, щоб...
визволити тих усіх, хто все життя
страхом смерти тримався в неволі.*

Апостол Павло

Розмовляю з жінкою телефоном. У неї рак головного мозку. Дуже страждає. Усе можливе пройшла – становище безнадійне. Але вона сподівається. Сподівається на диво. Вона вірить. А питань багато. Мені важко підібрати правильні слова. Молюся про втіху від Господа, про Його водійство, прошу в Нього миру для її серця.

Минуло небагато часу. Вона мені пише: «Ось ви, проповідники, усе як жити вчите, а як вмирати – ніхто не вчить».

І я замислився. На перший погляд, ця жінка має рацію: я вже пів століття у вірі, але ніколи ще не чув проповіді про те, як нам, християнам, правильно підготуватися до смерти. Розмірковуючи про це, я дійшов висновку, що єдино правильною підготовкою до смерти є правильне життя.

Деякий час я був у подорожі. Щоправда, дуже короткій. Почув там таку історію про відомого брата Корнія Корнійовича Крекера. Колись він був членом Ради церков, керівництва відокремленого братства. Так-от мені розповіли, як він помирав.

«Матроно, приготуй мені, будь ласка, постіль. Я йду до Господа».

Матрона, дружина брата Крекера, постелила йому. Він ліг і... помер.

Мало того, і сама Матрона Крекер так само попрощалася з життям: у цілковитій свідомості, у мирі й радості, у розумінні того, що відбувається, у повному спокої в Бозі.

Припускаю, секрет смерти християнина ось у чому: у його мирі з Богом, у його мирі з людьми, у його злагоді з совістю. Примирення з життям і смертю, з минулим, сьогоднішнім і в світлому очікуванні майбутнього – ось правильна підготовка до смерті.

ФЕНОМЕН ЖИТТЯ

*Хто до Мене приходить, – не голодуватиме він,
а хто вірує в Мене, – ніколи не прагнутиме.*

Ісус Христос

«**Ж**орстока це мова! Хто слухати може її?!» – навісніли фарисеї та обурювалися учні.

«Я – хліб життя. Хто до Мене приходить, – не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, – ніколи не прагнутиме, – сказав народу Ісус. – Я – хліб живий, що з неба зійшов: коли хто споживатиме хліб цей, той повік буде жити. А хліб, що дам Я, то є тіло Моє, яке Я за життя світові дам».

Не вміщалися слова Спасителя в прокрустовому ложі релігійних уявлень Його сучасників. «Хліб живий, що з неба зійшов», «хліб життя», «повік буде жити» – ні, це виходило за рамки всього, що можна прийняти, про що заведено говорити, чому можна повірити.

І розійшлися по домівках. Учні також. Принаймні багато з них. Залишилось їх усього

дванадцять. І дванадцятьом Ісус запропонував піти, якщо Його слова їм здаються неприйнятними. Але Петро (зараз сказали б спікер групи) відповів: «До кого ми підемо, Господи? Ти маєш слова життя вічного. Ми ж увірували та пізнали, що Ти – Христос, Син Бога Живого!»

І від цього рішення для учнів почалося життя, сповнене пригод, одкровень, знамень і чудес. Вони не тільки повірили в життя, що прийшло з небес, вони його прийняли в день П'ятдесятниці. Іван (єдиний з дванадцяти учнів, який помер своєю смертю), писав: «Що було від початку, що ми чули, що бачили власними очима, що розглядали, і чого руки наші торкалися, – про Слово життя, – а життя з'явилося, і ми бачили, і свідчимо, і звіщаємо вам життя вічне, що в Отця перебувало й з'явилося нам, – що ми бачили й чули – про те ми звіщаємо вам, щоб і ви мали спільність із нами. Спільність же наша з Отцем і Сином Його Ісусом Христом» (1 Ів. 1:1–3).

Приймаючи вірою Ісуса Христа, ми приймаємо Його як Господа (ми підкоряємо Йому все: наше життя, мрії та прагнення, усі наші бажання та весь час); як Спасителя (Він примирив нас з Богом Своєю смертю на хресті – Бог, поклавши на Нього провину всіх людей, не закидає жодній людині її провини); як життя вічне. Про нього, про життя, Ісус сказав: хто вірує в Нього – на суд не приходять, але перейшов від смерті в життя.

Апостол Павло пише про це так: «Бо коли ми, бувши ворогами, примирилися з Богом через смерть Сина Його, то тим більше, примирившись, спасемося життям Його» (Рим. 5:10). І втішає він усіх увіруваних сподіванням на майбутнє досконале викуплення: «Отож, коли ви воскресли з Христом, то шукайте того, що вгорі, де сидить Христос по Божій правиці. Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі. Бо ж ви вмерли, а життя ваше сховане в Бозі з Христом. Коли з'явиться Христос, наше життя, тоді з'явитеся з Ним у славі і ви» (Кол. 3:1–4).

Життя наше – Христос, життя вічне. Рятуюмося життям Його. Усе це настільки велично, настільки прекрасно, настільки свято, незбагненно, що ми, можливо, думаємо: «Як це може бути? Хто може таке слухати?»

Чи ми настільки звикли до цих слів, що вже не надаємо їм того значення, яке в них вкладали апостоли, та й Сам Спаситель?

НАШ ОBOB'ЯЗOK

Не вберегтись нам від падінь і втрат –
Тим, хто душею з Богом хоче злитись.
І як побачим, що спіткнувся брат, –
Не засудити варто, а молитись.

Хай він і впав – тернистий шлях у всіх, –
Спаситель Сам дасть сили й розуміння.
А завтра я спіткнусь й впаду у гріх,
І душу в кров зітру об це каміння.

Святеє Слово морок розганя,
Дає надію тим, хто йде у вірі.
А люди часто можуть так вчинять,
Що не вчиняють навіть люті звірі.

Так, світ такий! Це не змінити нам.
Та можемо над тим усім здійнитись,
Щоб в мить, коли Господь покличе Сам,
Ввійти туди, де Ним усе пройняте.

Єдине, друзі, слід запам'ятать:
Оточують диявольські нас орди.
О, краще знову митником стоять,
Ніж бути багатцем пихатогордим.
1959 р.

МОЇ РАДОСТІ

З долею не сперечаюсь
І не буду до кінця.
Радість, горе – все сприймаю,
Мов дарунок від Отця.

Все приймати не боюся,
Захід сонця, його схід,
Травню-красеню вклонюся
Й грудню, що вбирає в лід.

Скільки будуть лити зливи,
Скільки сонячних мав днів –
Всі припливи і відливи
На добро ідуть мені.

Все було. І буде знову
На шляху моїм земнім.
Та завжди Господнє слово
Буде маяком моїм.
1960 р.

ПОКЛИКАНІ

...Самого Себе дав за нас, щоб нас визволити від усякого беззаконства та очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих.

Апостол Павло

Людям було важко уявити Царство Небесне, яке проповідував Христос, тому Він пояснював його суть на прикладах із життя, які ми знаємо як притчі Ісуса. Що таке Церква Божа, у чому її покликання, що визначає її сьогодення та майбутнє, у чому полягає її винятковість і значимість? Цими питаннями займається еклесіологія – наука про Церкву. Але точно так, як у часи Христа людям було важко міркувати про Царство Небесне, так і в наш час вивчення богословських дисциплін – доля небагатьох.

Те, чим Церква має займатися під час очікування Другого пришествя Ісуса Христа, визначається дорученням, яке Господь їй дав: ідіть, навчіть, хрестіть, проповідуйте... до краю землі, до кінця віку. Завжди і скрізь. Як це робити? Ісус

і це пояснив дуже просто: «І Моїми ви свідками будете». Свідками Його смерти на хресті за наші гріхи й за гріхи всього світу; свідками Його воскресіння – реальності, що в Ньому перетворюється наше життя; свідками Його Другого пришестья – щоразу, коли ми ламаємо одне з одним хліб і згадуємо Його жертву, кров, яка об'єднала всіх дітей Божих, коли свідчимо всім, що ми любимо Його і чекаємо Його пришестья.

Писання порівнює нас із нареченою, яка чекає жениха. Очікує з любов'ю, нетерпінням, щемливим трепетом у серці.

Христос порівняв Своє Царство з людиною, яка вранці пішла наймати працівників у виноградник. Знайшов він кількох і відправив на роботу. За кілька годин побачив інших людей, які стояли без діла, і запропонував і їм попрацювати в його винограднику. За годину до кінця роботи він побачив ще кілька людей, яких теж послав працювати... Усі ці працівники отримали однакову платню за свою працю. Ми цю притчу пам'ятаємо, вона записана у двадцятому розділі Євангелія від Матвія.

Ісус Сам шукає людей, пропонує їм узяти участь у Його праці, житті, покликанні, у Його Царстві, майбутньому і вічному. Він ходить по всьому світу і шукає людей, готових слухатися Його заклику. Але тепер ходить не Він Сам, як у часи євангельські, а Його учні, Його працівники, Його свідки.

З ними відбуваються дивовижні історії, що мають значення для вічності. Адже про це Ісус говорив, чи не так?

ЦИМ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ВСЕ

*Люби Господа Бога свого всім серцем своїм,
і всією душею своєю, і всією своєю думкою.*

Ісус Христос

Є щось, що для збереження життя на землі конче необхідне: відповідна атмосфера, сонячне світло, магнітне поле, вода... Загалом, є речі у світі, без яких життя на Землі просто неможливе. Що з цих складових найголовніше?

Важке запитання. Немає одного чогось – і... все. Земля – мертва планета.

Щоб людина була духовно живою, тобто здатною мати спілкування з Богом, необхідне поєднання багатьох факторів: людина має бути примиреною з Господом, народитися згори, мати в собі життя Христове, виконувати заповіді...

Багатьох людей, які щиро шукають Бога, хвилює питання: чи є в духовному світі щось універсальне, щось, що включає все необхідне

для життя? З цим запитанням побожні люди звернулися до Ісуса Христа. І правильно зробили. Він, через Якого і для Якого створено весь світ, видимий і невидимий, має відповіді на всі запитання. І на це також.

Один з них запитав: «Учителю, котра заповідь найбільша в Законі?» Він же промовив йому: “Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою”. Це найбільша й найперша заповідь. А друга однакова з нею: “Люби свого ближнього, як самого себе”. На двох оцих заповідях увесь Закон і Пророки стоять» (Мт. 22:36–40).

Чуючи слова Ісуса Христа, розуміємо, що, люблячи Бога і людей, ми «потрапляємо у сферу», яка визначає все: наші думки, наші слова, наші вчинки, наш характер. Наше теперішнє і наше майбутнє.

СПРАВЖНЕ ЗНАЧЕННЯ

*Нехай зійде на мене Твоє милосердя, – і я житиму,
бо Закон Твій – розрада моя.*

Псалом 118

Іноді дуже цікаво дізнатися справжнє значення якогось слова, яким ми користуємося не замислюючись. Першим таким відкриттям для мене було справжнє значення слова «спасибі», яке, як виявилось, походить від старослов'янського «спаси Бог».

Для мене, тоді ще хлопчика, це було дуже приємним відкриттям: усі довкола, навіть затяті атеїсти, казали одне одному: «Спаси Бог!» Відтоді для мене деякі слова стали скарбницею, а сама мова – живою. Після того як я повірив (мені було тоді дев'ятнадцять, і це сталося близько 50 років тому) і почав читати Біблію, вона стала для мене джерелом багатьох одкровень.

Візьмемо, наприклад, слово «милосердя». Відповідно до словників, це слово означає проявити поблажливість, бути готовим зі співчуттям надати допомогу тому, хто її потребує. До нас це слово прийшло зі старослов'янської, а туди... з латинської мови («милосрѣдъ» від *misericordia*).

Чуючи це слово, ми думаємо про серце, сповнене милости, співчуття до стражденного чи винного. Дуже тепле слово. Світле.

У Новому Заповіті нам це слово знайоме в поєднанні з описами нашого Господа Бога: милосердний Господь! Але слово «доброта» означає один з проявів Духа Святого, плід, який Він виробляє у вірному серці. Це не риса характеру – хоч би як приємно нам було спілкуватися з доброю за характером людиною, – а спонукання, що виробляється в нас Духом Святим прощати винним, спускатися до слабких, допомагати нужденним...

Тим, хто вірує в Ісуса Христа, Бог дав право бути Його дітьми, народженими від Його Святого Духа під впливом Його святого Слова. Життя Святого Духа в нас, християнах, проявляється у Його рисах характеру. Про це говорить Павло: «...Любов Божа вилася в наші серця Святим Духом, даним нам». Тому ми здатні любити й виявляти милосердя.

КОЛИ ГНИЮТЬ КІСТКИ

*Лагідне серце – життя то для тіла,
а заздрість – гнилизна костей.*

Соломон

Які дивні слова, скажете ви. Так, дуже навіть. Ба більше – страшні. Тому що мова про нас. Не про когось, десь і колись, а саме про нас. Сьогодні, тут, зараз. Ці слова Писання про заздрість. А кому з нас вона не знайома? Скільки пам'ятаємо себе, стільки відчуваємо на собі її згубне дихання. Мудрість Божа каже: «Лагідне серце – життя то для тіла, а заздрість – гнилизна костей» (Пр. 14:30).

Хлопчиськом, відчуваючи заздрість, я не усвідомлював її небезпеки та згубності. А коли увірував, мені було тоді дев'ятнадцять років, інша справа – я зрозумів, що Господь пробачив усі мої гріхи (і заздрість теж) і дав мені нове життя. Він освятив мене і прийняв, дав владу бути чадом

Божим, Він хрестив мене Своїм Духом у тіло Христове. О, який я був щасливий!

Мені особливо запам'ятався момент, коли ми з дружиною та малолітніми дітьми жили в Литві. Радянські часи, гоніння, часи нелегальних зборів, підпільних друкарень... Загалом, жити було дуже цікаво й радісно. Родичі мої жили в Центральній Азії і майже щороку приїжджали відвідати нас, побути «на Заході», такими вважали балтійські республіки.

Моя мама і дві сестри жили в Сарані, Казахстані. Належали вони до громади, у якій пресвітером був мій друг Франц. Він хоч і молодший за мене, але ми з ним були близькими друзями. З величезною радістю розповідали рідні про життя їхньої громади, про благословенне служіння мого друга.

Але я раптом дещо помітив. Точніше, помітив не раптом, а раптом усвідомив, що історії ці... не викликають у мені радості. І я зрозумів, що заздрю. Зізнаюся, я був збентежений. Я не знав, що робити. Наставників у нас тоді було не так багато, а ті, що були, перебували далеко. Тоді я не знав, що є різниця між тілом і духом, між моїм старим і новим «я». Тож журився я страшенно.

У ті роки я працював з підпільним видавництвом «Християнин», мав доступ до видаваної ними літератури, а також до привезених з-за кордону християнських книжок, Біблій і Нових

Заповітів. Іноді вдавалося передавати все неоціненне багатство моїм друзям у Центральну Азію.

Так-от, після того як зрозумів, що в мені коїться, я почав найцікавіші, найкращі книжки відправляти моєму другу в Сарань. І згодом я раптом зробив для себе відкриття: спокуса переможена. Чим, запитаєте ви. І Слово говорить: «Віра, що чинна любов'ю».

Я не сам здогадався: Бог напоумив і допоміг.

ЯКЩО... ТО... – ТРЕТЬОГО НЕ ДАНО

*...Бо коли живете за тілом, то маєте вмерти,
а коли духом умертвляєте тілесні вчинки,
то будете жити.*

Апостол Павло

Знайомо вам це: борешся, борешся, нічого не виходить – і... здаєшся? Говориш сам собі: «Ех, такий у мене характер! Нічого не поробиш». Це ми й самі знаємо, та й навколо нас стільки християн, які не лише так думають, а й кажуть так, виправдовуючи свої поразки. Однак наша віра, наші переконання, вчення, за яким ми пішли, увірувавши в Ісуса Христа як Спасителя і Господа, ґрунтуються не на тому, що у нас виходить чи не виходить, а на непохитній основі Слова Божого. А воно в цьому питанні дуже ясне, просте, зрозуміле й чітке: «А коли живе в вас Дух Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, то Той, хто підняв Христа з мертвих, оживить і смертельні тіла ваші

через Свого Духа, що живе в вас. Тому-то, браття, ми не боржники тіла, щоб жити за тілом; бо коли живете за тілом, то маєте вмерти, а коли духом умертвляєте тілесні вчинки, то будете жити. Бо всі, хто водиться Духом Божим, вони сини Божі» (Рим. 8:11–14). Чи є тут якась «сіра зона»? Думаю, що ні.

Якщо ми – діти Божі, то лише тому, що в нас живе Святий Дух, Який нам дає нове життя, дарує владу над спокусами, над ворогом душ наших, над гріхом як таким. Ця влада дана не нашому старому, гріховному «я», а нашій новій природі, «створеній за Богом», нашій народженій згори новій людині. І дана вона не сама по собі, а як те, що властиве Духу Святому, що відповідає Його Божій природі, причетниками якої ми, за словами апостола Петра, стали.

Бог є любов, каже апостол Іван, і ця «любов Божа вилася в наші серця Святим Духом, даним нам», як пише Павло. Ми стали здатними жити Його життям, діяти Його любов'ю, ставитися до інших Його ставленням. Христос Сам сказав: «Прийдіть до Мене, усі струждені та обтяжені, – і Я вас заспокою! Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, – і “знайдете спокій душам своїм”. Бо ж ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий!» (Мт. 11:28–30).

Апостол Павло пише християнам у Коринті, які зазнали спокуси підноситись одне над одним

і хвалитися своїми дарами, одкровеннями, багатством, становищем, що «любов не величається, не надимається». Будь-яке таке звеличення гидке їй, а значить, і нашому новому єству.

ГАНЬБА

*В Нім стали ми й спадкоємцями,
бувши призначені наперед постановою Того,
Хто все чинить за радою волі Своєї,
щоб на хвалу Його слави були ми.*

Апостол Павло

Мені було десь шістнадцять. Сидимо ми на галявині, у тіні кущів, і граємо в карти. На гроші. У очко. У мене саме так пішло – раз у раз виграю. Схвильовані, над нами дим коромислом від дешевих цигарок марки «Прима», не помічаємо нічого й нікого довкола.

Раптом – тінь. Відриваюся від гри, підіймаю голову – поряд батько стоїть. В очах такий біль, розгубленість і... як на мене, розпач. «Додому!» – пролунало різко та глухо. Батько пішов додому не озираячись. У мене ноги наче свинцем налилися.

Батько в мене проповідник, душеопікун. До нього люди приходять, щоб порадитися, душевну травму вилікувати, духовну проблему розв'язати. А я ось... саме така проблема, сам йому така травма.

Зганьбив я його. Ні, ніхто не бачив і не дізнався, але є й інший світ, у якому такі речі грають велику роль. І досі, коли згадую той випадок, а було це понад 50 років тому, серце стискає якась туга, стає соромно, кидає у жар.

З вами теж таке відбувається: згадується щось на кшталт мого випадку і... аж серце заходиться? І це при тому, що я знаю, що батько мені пробачив, Бог мені пробачив, що батько через роки мої проповіді з радістю слухав, на розборі Слова на мої коментарі схвально кивав головою. Але я знаю, що означає чинити безчинно – ганьбити Бога і людей, ганьбити ім'я християнина. А любов не поводить нечемно, непристойно. Вона ніколи так не робить. Та любов, яку Бог вклав у наші серця. Тому мені при кожному такому спогаді на серці боляче.

ЩАСТЯ

*Ним (Ісусом Христом)
створено все... й для Нього.*

Апостол Павло

Маю племінника. Його матір, моя сестра, дізналася про рак, коли вирішила подарувати нужденному свою нирку. Багато їй довелося відтоді пережити, але сьогодні ми згадуємо не про це.

Мова про її сина, який вирішив зробити те, що не вийшло в матері: він пішов у клініку і сказав, що ймовірність того, що його нирка цьому хворому підійде, дуже велика, оскільки нирка його матері підходила.

Перевірили його. Усе підтвердилося. Але в клініці не лише медики цими питаннями займаються. Є ще комісія, яка стежить за тим, щоб усе було етично правильно: чи не продають свою нирку, чи немає корисливих спонукань у цьому неповсякденному прагненні подарувати чужій людині частину свого тіла.

Племінник ще молодий. Неодружений. І комісія з етики... відмовила йому. Ми дізналися про це на богослужінні, де мій племінник зі сльозами на очах просив молитися за скасування рішення комісії, щоб Бог... прийняв його жертву.

Племінник рішення комісії опротестував, свою безкорисливість довів, дозвіл пожертвувати нирку отримав. Він був такий щасливий: Бог його жертву прийняв!

Усе, що в цьому світі відбувається або існує, так чи інакше співвідноситься з Богом. Писання про це говорить: «Бо то Ним (тобто Ісусом Христом) створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, – усе через Нього й для Нього створено» (Кол. 1:16).

Справжнє щастя – мати можливість щось зробити в ім'я Того, Хто Сам нічого не потребує, для Кого все створено, Хто всім керує. Це щастя, яке має вираження у глибокій радості, дається не кожному. Воно доступне тільки тим, хто живе не для себе, а для Бога. Хто чуже благо ставить вище за власні зручності. У кому, як каже Писання, «віра, що чинна любов'ю» (Гал. 5:6).

РАБ ЧИ ВІЛЬНИЙ?

*Закон духа життя в Христі Ісусі
визволив мене від закону гріха й смерті.*

Апостол Павло

Як зараз пам'ятаю свої почуття під час читання книжки «Хатина дядька Тома». Мені було десь дванадцять. Уже тоді я зрозумів ціну волі. Щоб здобути свободу, люди ризикували всім. Розповідають, що президент Лінкольн запросив авторку Гаррієт Бічер-Стоу в Білий дім. Коли вона увійшла в його кабінет, Лінкольн вийшов їй назустріч, подав руку і вигукнув: «То це ви та маленька жінка (вона була невеликого зросту), яка почала велику війну?!»

П'ять довгих років між північними і південними штатами точилася кровопролитна громадянська війна. Одні були за скасування рабства, інші – за його збереження. У календарях багатьох народів відзначені свята, присвячені набуттю незалежності чи перемозі у визвольній війні. Так, свобода вартує великих жертв. У всі часи.

І за нашу християнську свободу (я маю на увазі не політичну чи особисту свободу, а свободу від влади гріха) принесено величезну, незбагненну нашому розуму жертву: страждання і смерть Ісуса Христа. Пам'ятаєте слова апостола Павла в Посланні до галатів про те, що ми діти не рабині, а вільної? Він пише: «Христос для волі нас визволив. Тож стійте в ній та не піддавайтеся знову в ярмо рабства!» (Гал. 5:1). І далі продовжує: «Бо ви, браття, на волю покликані, але щоб ваша воля не стала приводом догоджати тілу, а любов'ю служити один одному!» (Гал. 5:13).

Помічаючи у своїй плоті гріховні спонукання, Павло вигукує: «Бо маю задоволення в Законі Божому за внутрішнім чоловіком, та бачу інший закон у членах своїх, що воює проти закону мого розуму, і полонить мене законом гріховним, що знаходиться в членах моїх. Нещасна я людина! Хто мене визволить від тіла цієї смерті? Дякую Богові через Ісуса Христа, Господа нашого. Тому-то я сам служу розумом Законові Божому, але тілом – закону гріховному...Тож немає тепер жодного осуду тим, хто ходить у Христі Ісусі не за тілом, а за духом, бо закон духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха й смерті» (Рим. 7:22 – 8:2).

Свобода полягає в житті Духа Святого в нас, у житті Самого Господа. Користуватися цією

свободою – привілей для кожного християнина, вільного у Христі Ісусі.

Ми розуміємо, звідки приходять спокуси, зокрема й усюдисуща та повсякденна спокуса дратуватися. Але ми знаємо також, як з ними боротися і навіщо, за свідченням Павла, їх перемогати – «бо любов Бога вилася в наші серця Святим Духом, даним нам».

ОБІТНИЦЯ

*Як ви прийняли були Христа Ісуса
Господа, так і в Ньому ходіть.*

Апостол Павло

Кілька років тому син запропонував мені разом з ним купити човен. Моторний. Досить великий. А щоб на такому по річках, озерах і морях ходити, права потрібні. Та ще які! Тож ходив я на курси, вивчав правила, особливості річок, озер і морів. А буїв скільки різних буває, і все має своє значення: смужки, фарбування, розташування...

До іспитів готувався як ніколи в житті. Склав. Практичне водіння склав. Вузли різні в'язати – теж склав. Потім знову довелося вчитися: на найбільшому озері Німеччини – свої правила. Отримав я капітанський патент. Можу навіть на невеликих кораблях катати пасажирів морем або озером.

Минув час. Відпустка – раз на рік, найчастіше не на морі й не з човном. Запитайте мене зараз

щось із правил. Гадки не маю. Вузли – і ті забув, як в'язати. Чому? Практики немає. На машині – інша справа. Не замислюючись, перемикаю, вмикаю, гальмую, зупиняюся та пропускаю. Щодня ці правила визначають мою поведінку в машині. І я про них не замислююся.

Але я не про правила руху, а про життя наше. Чому нам потрібно постійно собі самому, а подеколи й іншим вказувати на правила? Я навіть не про богословський аспект цього питання, хоч ігнорувати його ніяк не можна, а про найпрактичніше.

Ми покаялися, «прийняли Христа...» вірою, отримали прощення гріхів і дар вічного життя, пораділи, потішилися, розповіли ближнім, і поступово будні наші знову стали сірими й майже не відрізняються від колишнього життя.

«Як ви прийняли Христа Ісуса, так і ходіть у Ньому», – закликає нас апостол Павло. Кожен день. При кожній зустрічі. При кожній спокусі. У серця наші «вилася любов Божа Духом Святим, даним нам», – стверджує Священне Писання. Щоб нам щодня нею жити і не мислити зла, і не сумувати, і не заздрити, і не злословити... По суті, опис любови апостолом Павлом у 13-му розділі Першого послання до коринтян – не правила, а обітниця.

Вона в нас. Тож живімо нею. Щодня. Не замислюючись.

ІСТИНА – НЕ ФІЛОСОФСЬКЕ ПОНЯТТЯ

*...І пізнаєте правду, – а правда
вас вільними зробить!*

Ісус Христос

Мені сподобався Ейден Вілсон Тозер. Прочитав одну його книжку, іншу, а потім почали з дружиною вранці читати молитовний щоденник «Оновлюючись день у день». І що не день – відкриття. Бог дуже збагатив наше життя одкровеннями, даними Ним Своему пророку. Наприклад, Тозер пише: «Чарльз Фіней вірив, що навчання біблійних істин без морального застосування їх у житті може призвести до гірших результатів, ніж цілковита відсутність такого навчання, і що один лише сухий виклад може зашкодити слухачам». Я з ним цілком згоден. Хоча висловлювання досить-таки

радикальне. Але, можливо, саме тому воно мені й подобається.

Однак чи може істина, якщо вона справді відкривається, не чинити на мене впливу? Не можу собі такого уявити. Тим більше, якщо ця істина – Особистість. Ісус Христос сказав: «Я – дорога, і правда, і життя». В іншій бесіді з учнями (Ів. 8:32) Він навчав: «...І пізнаєте правду, – а правда вас вільними зробить!» Якщо те, що я пізнаю, не впливає на мене і не змінює мене, то це не істина.

Наприклад, апостол Павло пише: «Але ви не так пізнали Христа, якщо ви чули про Нього, і навчилися в Нім, бо правда в Ісусі, щоб відкинути, за першим поступованням, старого чоловіка, який зотліває в звабливих пожадливостях, та відновлятися духом вашого розуму, і зодягнутися в нового чоловіка, створеного за Богом у справедливості й святості правди» (Еф. 4:20–24).

Іншими словами, розуміння і прийняття біблійних істин – це і є пізнання Ісуса Христа. Ми пізнаємо те, що Він зробив для нашого спасіння, Його характер, який стає для нас орієнтиром, якими ми маємо стати, і ми пізнаємо Його волю: що нам треба робити, як чинити.

Ви звернули увагу на те, що набагато легше вивчати якийсь предмет, якщо тобі вчитель подобається? Набагато легше дається вивчення мови народу, який ти любиш. Навіть звички людей, яких ми любимо, ми часто переймаємо,

не замислюючись про це. Уявляєте, яку силу має любов Бога?! І ця любов дається кожному, хто вірує в Ісуса Христа. Вона радіє істині й відкидає неправду. По-справжньому.

НАКИНУТИ ПОКРИВАЛО

Люби свого ближнього, як самого себе!

Ісус Христос

Мені пригадалася давня історія. На всій землі не було людини, яка б у своїй праведності могла зрівнятися з Ноем. Стародавній допотопний світ, про який ми маємо дуже невиразне уявлення на основі коротких текстів Священного Писання, приречений. Він розбестився настільки, що Бог пошкодував про його створення (Бут. 6:7). Але Ной «знайшов милість у Господніх очах», тобто Бог зійшов до чоловіка, до його слабкостей і недосконалостей. Про потоп розповідати не буду, не про те мова, а про те, що сталося потім.

«І зачав був Ной, муж землі, садити виноград. І пив він вино та й упився, й обнажився в середині свого намету. І побачив Хам, батько Ханаанів, наготу батька свого, та й розказав обом браттям своїм надворі. Узяли тоді Сим та Яфет одежину,

і поклали обидва на плечі свої, і позадкували, та й прикрили наготу батька свого. Вони відвернули дозаду обличчя свої, і не бачили нагоди батька свого» (Бут. 9:20–23).

«Це по-хамськи!» – говоримо ми, коли маємо на увазі вчинки, вчинені без поваги, безчинно, без любови.

«Любов усе покриває», – говорить Господь через Своє Слово і наводить нам приклад синів Ноя – Сима та Яфета. Не наша справа «відкривати наготу» (розповідати про проступки ближніх іншим людям), ми покликані її «покривати». Так діє любов.

Коли Ісуса Христа запитали, яка заповідь головна, Він відповів зрозуміло і вичерпно: «Перша: “Слухай, Ізраїлю: наш Господь Бог – Бог єдиний”. І: “Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом, і з цілої сили своєї!” (Це заповідь перша!) А друга (однакова з нею): “Люби свого ближнього, як самого себе!” Нема іншої більшої заповіді над оці!» (Мк. 12:29–31).

Які високі слова! Яка велика істина з уст Самого Господа Ісуса! Усього-на-всього промовчати, не розповісти, «покрити» і... пробачити, якщо це нас стосувалося. Вибачити одразу й назавжди. Повністю. Перед Господом.

Але як це непросто! І розуміє нас Господь, і допомагає нам Своїм животворним словом. І не

лише словом. А й Святим Духом, Який живе в нас,
Свою великою любов'ю, здатною на все. Навіть
на те, щоб покрити. Покрити все.

СИЛА ДОВІРИ

*Хто любить Бога,
хто покликаний Його постановою,
усе допомагає на добре.*

Апостол Павло

Немає нічого більш руйнівного для людських стосунків, ніж недовіра. Недовіра між подружжям породжує ревності, а ревності «немов той шеол», – каже Священне Писання вустами Соломона. Недовіра між співробітниками на роботі заважає досягненню поставлених перед ними цілей. Недовіра може бути навіть смертельною.

На жаль, така реальність цього світу: не часто зустрінеш людей, між якими є цілковита довіра. Якось запитав одного приятеля, який пов'язаний з бізнесом у Німеччині: на чому заснований економічний успіх країни? Він, не замислюючись, відповів: на надійності слова партнерів.

Що є найбільшою мотивацією для дітей, для спортсменів, для слабких учнів? Усвідомлення того, що в них хтось вірить, покладає на них надії.

Чим відрізняються християни? Миром і спокоєм у серці. Звідки це в них? Вони довіряють Богу, покладаються на Його Слово, Його обіцянки. Вони вірять, що за будь-яких обставин Бог про них подбає. Звідки вони знають? Зі Священного Писання. «І знаємо, що тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добре» (Рим. 8:28). І християни розуміють, що ці слова стосуються їх безпосередньо. Тому що вони люблять Бога. І довіряють Йому.

А які справи з нашою довірою людям? Життєвий досвід тут навчає обережності. Вірити людям – наївно. У якійсь книжці я читав історію, як місцева шпана прийшла на євангелізацію на стадіоні. Коли проповідник закликав присутніх зробити пожертвування на покриття витрат, пов'язаних з орендою стадіону, він доручив зібрати ці гроші тим самим неблагополучним підліткам. Довіра вразила їх. Вони здали все до копійки. І це стало початком їхнього шляху до Бога. Ті підлітки зрозуміли, що означало слово «вірити» у проповіді євангеліста.

Довіритися Богу й довіряти людям можна тільки з любови.

ВІЙНА – ВІЙНИ

Колесо історії у русі:
Війни, революції, бунти...
І на службі в кого всі ми, друзі?
От у кого?.. Відзвітуємо і я, і ти.

У житті по-різному бувало:
Мов ту тріску хвилі нас несуть.
Нам війна не раз вже показала
Вищир свій, свою звірину суть.

Все забули в мить одну-єдину?
Щоб забути – вдосталь є причин...
А чого ж, брати, ми в цю хвилину
Якось присоромлено мовчим?

Миротворці! Відгукніться, де ви?
І спасенні – де усі вони?
Поливає ж мирнії ці ниви
Злий вогонь ганебної війни.

Що потрібно – й досі світ не знає,
Відповідь коротка і проста:
Зброя мирна, що потужність має, –
Слово всемогутнього Христа.
1965 р.

НЕ ЧЕКАЙТЕ ВДЯЧНОСТИ

Кажуть: життя мчить нестримною річкою.
Ще кажуть: вузлики смерть всі розв'яже.
«Сійте розумне лиш, добре та вічнеє» –
Дякую, правда, ніхто вам не скаже.
Світ догниває в розпусті і заздрості.
Злоба добру протидіє щосили.
Замість уваги, любови і вдячності
Будуть клювати вас аж до могили.
Все, мабуть, так... Тільки серце воліло би
Всім на Спасителя нашого вказувать.
Ось чому ремство й образи сердечні всі,
Друзі, залишмо! Не треба їх згадувать.
Сійте! Від Бога завдання ми маємо –
Всі, кому істина неба відкрита.
Хай Сам Спаситель бажанням нас сповнює
Про Його милість всім людям звістити!

ПІСЛЯМОВА

Дорогий читачу!
Цілком можливо, що все те, що ти прочитав у цій невеликій книжці, тобі не було новим. Я тішуся, що міг поділитися з тобою тим, що мене дійсно хвилює, тішуся, що ти мене зрозумів, що разом зі мною ти радів і сумував, хвилювався і дякував Богові.

А, можливо, читаючи, ти багато чого не зрозумів, але відчув, що є за всіма цими словами щось велике, прекрасне, світле, що дає радісну надію. І тобі захотілося в цей світ поринути з головою, стати частиною цього Божого світу. У такому разі – наступні сторінки (Додаток) для тебе. Я тобі їх не нав'язую. Ці поради – усім, хто шукає спасіння та сенс життя.

Писання говорить про Бога: «З справедливим Ти справедливо поводишся, із чесним – по-чесному». Якщо ти щиро шукаєш і прагнеш спасіння, якщо бажаєш у серці мати мир з Богом і силу, владу і свободу чинити з Його волі, Він допоможе тобі. Пишу тобі як людина, яка вже пройшла цей

шлях, принаймні частково, бо я досі на шляху. Поради мої ґрунтуються на Біблії, а також на особистому досвіді й досвіді багатьох людей.

Рекомендую тобі на цьому шляху до спасіння і свободи зробити перші, але дуже важливі та необхідні кроки. Я радий, що можу бути твоїм попутником дорогою до Неба.

ДОДАТОК

ВІРА

Дослідіть-но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя, – вони ж свідчать про Мене!

Ісус Христос

Якщо ти шукаєш спасіння, то тобі потрібна віра в Бога і віра (або повна довіра) Священному Писанню – Біблії. Чому? Згідно з даним нам одкровенням Божим, віра – єдине, що проникає в саму суть речей, вона – необхідна умова для набуття спасіння. Біблія говорить: «Вірою ми розуміємо, що віки Словом Божим збудовані, так що з невидимого сталося видиме» (Євр. 11:3). І ще: «Догодити ж без віри не можна. І той, хто до Бога приходить, мусить вірувати, що Він є, а тим, хто шукає Його, Він дає нагороду» (Євр. 11:6). Ісус Христос говорить: «Хто вірує в Нього, не буде засуджений; хто ж не вірує, – той вже засуджений, що не повірив в Ім'я Однородженого Сина Божого» (Ів. 3:18).

Звичайно, ти можеш запитати: чому обов'язково Біблія? Чому ти маєш вірити їй, а не іншим

книжкам? Тому що лише Біблія відкриває нам єдиний шлях спасіння – Ісуса Христа! Тільки вона пояснює нам походження світу, створення людини та всього живого, і навіть появу гріха. Лише вона показує нам Божий план спасіння.

Біблія – єдина Книга, проти якої протягом століть, навіть тисячоліть, точиться боротьба, а вона досі найпопулярніша на землі. Її спалювали, її перекладачів і переписувачів страчували, проти неї повстав увесь світ. Біблія перекладена на безліч мов світу. І хоч її писали протягом багатьох століть сорок різних людей, Автор у неї один – Бог. Це видно з її цілісності, зі здійснених пророцтв, через її беззаперечність у всіх деталях. Вона, як жодна інша книга, впливає на серця людей, які їй довірилися.

Вірити Господу і Його Слову, Біблії, – перше рішення, яке має ухвалити людина, яка шукає спасіння, прагне до Неба і бажає здобути свободу.

Якщо Біблія буде для тебе авторитетом у всіх життєвих питаннях, якщо ти всім серцем готовий довіритися її керівництву, підкоритися її вимогам і визнати її верховенство в усіх питаннях етики, моралі, взаємин, то тільки тоді вона стане для тебе вірним путівником і приведе туди, куди так прагне твоє серце.

Ухвали це рішення сьогодні і скажи у молитві Богу:

Господи, Боже мій, Творець усього видимого й невидимого! До Тебе приходжу в молитві і сповідаю, що вірю в Тебе, вірю, що Ти є, і вірю Твоєму святому Слову – Біблії. Довіряюся Тобі! Веди мене Словом Своїм і відкрий мені волю Твою!

Якщо ти помолився щиро, то можеш бути впевнений, що Бог тебе почув і вестиме крок за кроком на шляху до вічного життя, до Неба.

Написано в Біблії: «Руки Твої створили мене й збудували мене, – подай мені розуму, й хай я навчусь Твоїх заповідей!» (Пс. 118:73).

ПОКАЯННЯ

Коли не покаєтесь, то загинете всі так!

Ісус Христос

Ми вже говорили, що віра в Господа і віра Священному Писанню – необхідні умови для отримання спасіння. Якщо ми віримо Біблії, то знаємо, що вона говорить про Бога, про Спасителя Ісуса Христа, про святість, без якої ніхто не побачить Господа, і про гріх, який позбавляє нас права на вічне життя.

Ісус Христос говорить, що нам потрібно покаятися. Що означає покаятися?

Грецьке слово «метаноете», яке використане в наведеному вище місці Писання, означає «зміна думок, журба, глибокий жаль».

Чому потрібне покаяння? Бо так говорить Господь. Він готовий вибачити людині (для цього Ісус помер на хресті, щоб мати право простити всім), якщо та покається. А прощення необхідне всім. Як одного разу апостол Павло під час проповіді в Афінах сказав: «Не зважаючи ж Бог на часи

невідомости, ось тепер усім людям наказує, щоб скрізь каялися».

Про покаяння для спасіння говорить і апостол Іван: «Коли ж кажемо, що не маєм гріха, то себе обманюємо, і немає в нас правди! Коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої» (1 Івана 1:8, 9).

Коли людина усвідомлює себе грішною, їй стає страшно перед Богом, святим і праведним. Це зрозуміло та природно. Однак ми повинні знати й пам'ятати слова Ісуса Христа: «Прийдіть до Мене, усі стружені та обтяжені, – і Я вас заспокою!» (Мт. 11:28). І ще Він сказав: «А того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть» (Ів. 6:37).

Повторюю. Що потрібно для спасіння?

Потрібно вірити, що Бог «є, а тим, хто шукає Його, Він дає нагороду».

Необхідно усвідомити себе грішником. Це дуже важливо. І грішником не тому, що багато нагрішив, а тому, що грішні за своєю природою. Після гріхопадіння переступ увійшов у серця всіх людей. Ми тому грішимо, що наша природа схильна до гріха. Тому прощення потребують усі смертні. Усі до одного. Як написано: «Нема праведного ані одного... бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави» (Рим. 3:10, 23).

Потрібно в молитві звернутися до Ісуса Христа з покаянням і сповіданням гріхів. Це потрібно

зробити й тобі. Попросити Його про прощення всіх гріхів (тих, що пам'ятаєш, і тих, про які забув).

Особливого сповідання та зречення потребують гріхи мерзоти (усе окультне, усі забобони, язичницькі обряди, вірування і практики), їх необхідно сповідувати конкретно й від них необхідно усвідомлено зректися, тому що вони сатані відкривають доступ у твоє життя.

Якщо людина в молитві звертається до Ісуса Христа, то обирає Його своїм Спасителем. На Нього людина сподівається, Йому вірить.

Важливо повірити, що Ісус приймає тебе, що Він вірний Своему Слову: «А того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть». Апостол Павло у своїй проповіді в Афінах говорив: «Не зважаючи ж Бог на часи невідомости, ось тепер усім людям наказує, щоб скрізь каялися» (Дії, 17:30).

Як це зробити? Ти схиляєш коліна й говориш (від серця, щиро, інакше не варто й починати):

Господи Боже мій! Я знаю, що я страшний грішник. Я не лише багато нагрішив. Мені навіть соромно перед Тобою називати всі свої гріхи, але я за природою грішний, бо робив гріхи із задоволенням. Будь милостивий до мене, грішника! Вибач мені всі гріхи мої та очисти від усякої неправедности кров'ю Сина Твого Ісуса Христа, яку Він пролив за мої гріхи! Прости мені й очисти, Господи, за милістю Своєю!

Ти сказав у Своєму Слові, що хто вірує в Тебе, отримує дар Святого Духа. Я вірю цьому Слову і прошу Тебе: оселись у моєму серці Духом Своїм Святим відтепер і назавжди.

Господи, Боже мій і Спасителю мій, зрікаюся від сатани та влади його, від усіх діл його та всього, що було в моєму житті пов'язане з ним.

Ти, Господи, Святий Боже мій, Тобі віддаю своє життя і приймаю Твоє життя на славу Твою! Амінь!

Якщо ти повірив у Господа, повірив в Ісуса Христа, усвідомив себе грішником, схилився перед Ним у молитві покаяння і сповідав Йому свої гріхи, то тобі треба повірити, що Він тебе прийняв, і, природно, подякувати Йому за це.

Подяка за отримане прощення гріхів – важливий крок на шляху до спасіння. Скажи:

Господи Ісусе Христе, дякую Тобі, що Ти взяв на Себе всі мої гріхи, і викупив мене, і очистив! Дякую Тобі, що Ти сказав про мене: «А того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть». І я прийшов до Тебе. Я вірю від щирого серця, що Ти мене не проганяєш, а прощаєш і приймаєш.

Дякую Тобі за прощення гріхів і дар вічного життя! Я вірю Твоєму Слову! Ти Сам сказав, що хто вірує в Тебе, «життя вічне той має, і на суд не приходить, але перейшов він від смерти в життя». Дякую Тобі, Господи!

Батьку Небесний! Я вірю в Ісуса Христа, вірю Твоєму Слову. А ти Сам сказав, що ті, хто прийняв Ісуса Христа, стають дітьми Твоїми. Я вірю Твоєму Слову. Тепер і я – Твоє дитя! Приймаю цю велику честь з великою радістю і вдячністю! Амінь!

Якщо ти все це зробив щиро, від усього серця, то з тобою відбувається те, про що говорить Біблія: «А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його... народились від Бога» (Ів. 1:12, 13).

Тож ти народився згори, як це називає Ісус Христос. Якщо ти покавсяся, то тепер маєш Святого Духа, бо ти від Бога народився. Він дав тобі Свого Святого Духа, як сказав апостол Петро у своїй проповіді в Єрусалимі: «Покайтеся... і дара Духа Святого ви приймете!» (Дії, 2:38).

ПОСВЯЧЕННЯ

*Візьміть на себе ярмо Моє...
Бо ж ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий!
Ісус Христос*

Отже, ми знаємо, що для спасіння потрібно вірити Богу, Його Слову. Ми назвали це кроком віри. Крім того, потрібно побачити себе у світлі Слова Божого грішником, щиро помолитися Богу з проханням про прощення гріхів в ім'я Ісуса Христа. Ми назвали цей крок покаєнням.

Наступний, також дуже важливий крок на шляху до повноцінного життя – посвята.

Ми знаємо, що Господь пробачив нам і прийняв до Своїх дітей тільки тому, що Ісус Христос узяв на Себе всю нашу провину. Він дав нам Духа Свого Святого, «Сам Цей Дух свідчить разом із духом нашим, що ми – діти Божі» (Рим. 8:16). Апостол Павло пише: «Хіба ви не знаєте, що ваше тіло – то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога

в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:19, 20).

Посвячення Богу – дуже важливий крок, що визначає все подальше життя християнина. Можливо, ти подумав, що посвята не крок, а все життя? Це саме так. Точно так, як перший крок на шляху до спасіння – віра, а потім усе наше життя – життя віри. Ми щодня покликані чинити вірою. Як каже апостол Павло: «А що я живу в тілі тепер, – живу вірою в Божого Сина» (Гал. 2:20). І як покаяння та пов'язане з ним народження згори – один певний крок (хоча потім ми все життя живемо покаянням, за словом апостола Івана: «Коли ж кажемо, що не маєм гріха, то себе обманюємо, і немає в нас правди!»), так і посвята. Вона вимагає першого усвідомленого визнання Ісуса своїм Господом, Богом, Володарем, Спасителем і посвячення Йому Одному всього нашого життя.

Сповідання цієї посвяти – дуже важливий крок. Ми належимо Богу, Він викупив нас, заплативши величезну ціну, уявити яку ми не в змозі. Скажи Господу в молитві:

Тобі присвячую життя моє і Твоїй волі – усі свої діла, і думки, і слова: усе віддаю на послух Тобі! Ти – мій Бог, мій Господь і Спаситель! З Тобою поєдную навіки своє життя! Амінь!

Без цього посвячення може статися, що людина, яка увірувала й покалася, продовжує йти своїм шляхом, не слідуючи волі Божій. Куди такий шлях веде, ми знаємо. Дуже важливо повірити, що Бог нас прийняв і простив, і присвятити Йому, нашому Спасителеві, усе своє життя.

Якщо ти покався у православній церкві, то, можливо, священник запитав тебе після сповіді і покаяння: «Чи зрікаєшся від сатани і всіх діл його?» І це питання він поставив тричі, а після того запитав (теж зазвичай тричі): «Чи належиш ти Христу?»

Таке щире й на все життя сповідання – і є посвячення. Відрікшись від усіх справ сатанинських, особливо від усього окультного, і присвятивши своє життя Спасителеві, людина виконує слово Христове: «Візьміть на себе ярмо Моє... Бо ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий!» (Мт. 11:29, 30). Важливість цього Він наголошує словами: «І хто не візьме свого хреста, і не піде за Мною слідом, той Мене недостойний» (Мт. 10:38).

Цим кроком починається твій шлях слідування за Христом. У послуху Богу, щоденній молитві, читанні та слуханні Слова Його, у свідченні світові про свого Спасителя.

ОФОРМЛЕННЯ СТОСУНКІВ

Хто увірує й охреститься, – буде спасений.

Ісус Христос

Ми дізналися, що без віри догодити Богові неможливо, і повірили. Повірили Біблії, її звістці про Христа Спасителя. Повірили, що того, хто приходить до Бога, Він не виганяє геть. І прийшли. Прийшли й покаялися. Покаялися в усіх своїх гріхах: які пам'ятали та про які забули. Покаялися в невірстві та гордості, зріклися сатани та всіх його діл. І Бог простив, прийняв і звільнив. Він прийняв нас заради Ісуса Христа. І ми, дізнавшись, що Він заплатив за нас таку величезну ціну, присвятили Йому своє життя. Ми зрозуміли, що належимо не собі, а Богові! Всемогутній Господь зробив нас Своїми дітьми, давши нам Духа Свого Святого й народивши нас згори.

Ми стали дітьми Божими, викупленими та виправданими, очищеними та прийнятими.

Бог покликав нас у спілкування. У спілкування з Ісусом Христом, Його святою Церквою, з усіма викупленими Ним до вічного життя.

Якщо все це з тобою сталося, то перед тобою ще один важливий і необхідний крок. Ці прекрасні стосунки з Отцем Небесним, з Викупителем Ісусом Христом і дарованим Духом Святим треба оформити. Як це зробити? Про це досить ясно і зрозуміло сказав Ісус Христос: «Хто увірує й охреститься, – буде спасений, а хто не ввірує – засуджений буде» (Мр. 16:16).

Тобі треба прийняти хрещення. Сенс хрещення пояснює апостол Павло: «Ми, що вмерли для гріха, як ще будемо жити в нім? Чи ви не знаєте, що ми всі, хто христився у Христа Ісуса, у смерть Його христилися? Отож, ми поховані з Ним хрещенням у смерть, щоб, як воскрес Христос із мертвих славою Отця, так щоб і ми стали ходити в обновленні життя. Бо коли ми з'єдналися подобою смерті Його, то з'єднаємось і подобою воскресення, знаючи те, що наш давній чоловік розп'ятий із Ним, щоб знищилось тіло гріховне, щоб не бути нам більше рабами гріха, бо хто вмер, той звільнивсь від гріха! А коли ми померли з Христом, то віруємо, що й жити з Ним будемо...» (Рим. 6:2–8).

Приймаючи хрещення, ми ототожнюємо себе з померлим за наші гріхи Ісусом Христом. Ми приймаємо Його смерть як власну: смерть для

гріха, для цього світу, для себе. Як написано: «А вмер Він за всіх, щоб ті, хто живе, не жили вже для себе самих, а для Того, Хто за них був умер і воскрес» (2 Кор. 5:15).

Апостол Петро пише, порівнюючи спасіння в Ісусі Христі з порятунком сім'ї Ноя від потопу у ковчегу, що «того образ, хрищення – не тілесної нечистоти позбуття, але обітниця Богові доброго сумління, – спасає тепер і нас воскресенням Ісуса Христа» (1 Пет. 3:21).

Порівняти хрещення можна ще з оформленням шлюбних стосунків. Якщо молодята кохають одне одного, то вони бажають усе життя провести разом, розділити страждання, радості, смуток і надії. Одних почуттів, рішень, завірень і посвячення недостатньо: стосунки потрібно оформити шлюбом. Так велить Бог, велить Писання.

Зробивши цей крок, ти назавжди укладеш завіт з Господом. Що може бути радісніше?! Як оформлення шлюбу в різних культурах різне, так і хрещення в різних деномінаціях дещо відрізняється формою, але не суттю.

І як для тих, хто любить, важливо й необхідно оформити стосунки, так само важливо й необхідно, за заповіддю Божою та Його волею, прийняти хрещення. Знайди церкву, де проповідують Євангеліє, де центром життя є Христос, де поклоняються лише єдиному Богу Отцю, Сину і Духу Святому, і приймай хрещення. Біблія не знає

християн-одинаків, ми покликані бути членами
Тіла Христового, Його Церкви.

ОСВЯЧЕННЯ

*Отож, будьте досконалі,
як досконалий Отець ваш Небесний!*

Ісус Христос

Найбільшою проблемою чи навіть викликом нашої віри є питання щодо повсякденного побожного та святого життя. Ставши дітьми Божими, ми маємо прощення гріхів і дар вічного життя. Повіривши Слову Бога, ми присвятили себе на служіння Йому. Але що більше часу минає після нашого покаяння, народження згорі й нашої посвяти Господу, то виразніше ми відчуваємо у своїх серцях тривогу. Нам хочеться жити свято! Ми так сильно бажаємо догодити Господу, Який заплатив за наші гріхи величезну ціну, що нам соромно за кожную вульгарну думку, кожне роздратування і крик, будь-який гріх... Ми каємося і... знову грішимо. Не відразу, не завжди, але все ж таки.

Це переживають усі діти Божі. Поряд з глибоким миром від усвідомлення того, що ми

прийняті Богом у Його сім'ю, що в нас живе Його Святий Дух, ми прагнемо жити переможним життям у будні. Ми хочемо бути прикладом на роботі чи у школі, для наших не навернених до Бога родичів і колег.

Де ж вихід? Апостол Павло пише, що він постійно молиться за християн, щоб Бог відкрив їм очі серця, щоб вони пізнали, яка могутня сила діє в них! Просто зараз прочитай (відклади книжку!) перший розділ Послання до ефесян і десять віршів другого розділу.

Прочитав? Чи звернув ти увагу на слова про могутню «потужну силу Його»? Цією силою Бог воскресив Господа нашого Ісуса Христа, цією силою Він пробудив у нас віру, цієї силою діє в нас сьогодні, зараз, щоб ми були Його народом, «так як вибрав у Ньому Він нас перше заложення світу, щоб були перед Ним ми святі й непорочні, у любові» (Еф. 1:4).

Перше, чого ми потребуємо, це просвітництво очей наших: ми повинні бачити цю велику силу в собі.

Друге, ми маємо цю істину прийняти всім серцем. Повірити Богові, що Він діє в нас.

Третє, ми повинні пам'ятати, що «померли для гріха», що ми розіп'яті для світу і світ розіп'ятий для нас (Гал. 6:14). Апостол Павло писав не лише про себе, а й про всіх нас, що «ми завжди носимо в тілі мертвість Ісусову, щоб з'явилося в нашому

тілі й життя Ісусове» (2 Кор. 4:10). Прочитаймо слова Павла, повірмо їм і завчимо їх напам'ять.

«Знаючи те, – пише Павло римлянам, – що наш давній чоловік розп'ятий із Ним...» (6:6). А галатам пише: «Я розп'ятий з Христом...» (2:19).

У нашому співрозп'ятті з Христом – секрет нашого переможного життя. Усвідомити цю істину, прийняти її вірою і користуватися щодня на практиці – ось чого нас навчає Писання.

Є ще одна істина, яку потрібно знати і, безумовно, всім серцем прийняти: у нас живе Христос! Павло пише: «Христос у вас, надія слави» (Кол. 1:27).

Вір, прийми, живи цими істинами, і нехай благословить тебе Господь з радістю перемагати всі відомі спокуси.

СЛУЖІННЯ

Перебувайте в Мені, а Я в вас!

Ісус Христос

У чому полягає покликання християнина? Це питання ставить собі кожна людина, яка прагне посвяченого, святого і благословенного Богом життя. Ісус Христос про це сказав дуже просто і зрозуміло: «Не ви Мене вибрали, але Я вибрав вас, і вас настановив, щоб ішли ви й приносили плід, і щоб плід ваш зостався, щоб дав вам Отець, чого тільки попросите в Імення Моє» (Ів. 15:16). Він закликав нас не тільки до спасіння та вічного життя, а й до принесення плодів.

Що це означає? Апостол Павло пише про це у Посланні до ефесян: «Бо спасені ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий, не від діл, щоб ніхто не хвалився. Бо ми – Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (2:8–10). Повторюю своїми словами: ми спасенні не ділами; але творити добрі справи – наше

призначення в цьому світі. Саме вони дозволяють нам легше впоратися зі спокусами, які нікого не оминають (на те й шука, щоб карась не дрімав).

Про це Ісус теж сказав просто і зрозуміло: «Я правдива Виноградина, а Отець Мій – Виноградар. Усяку галузку в Мене, що плоду не приносить, Він відтинає, але всяку, що плід родить, обчищає її, щоб рясніше родила. Через Слово, що Я вам говорив, ви вже чисті. Перебувайте в Мені, а Я в вас! Як та вітка не може вродити плоду сама з себе, коли не позостанеться на виноградині, так і ви, як в Мені перебувати не будете» (Ів. 15:1–4).

Іншими словами, Ісус каже, що якщо ми слухняні Йому і робимо те, що Він нам доручає, то Він Сам подбає про те, щоб нам мати силу перемагати спокуси. Та й приносити плід – також Його справа в нас і через нас. Нам не треба боятися, що не впораємося з тим, що Він нам доручив. Від нас Він очікує тільки слухняності.

Це можуть бути дуже звичайні справи. Наприклад, коли я увірував, то почав допомагати бабусям знімати пальто, а після богослужіння видавати їх у тісному фое нашої церкви. Справа дуже проста. Але мені її Господь поклав на серце. Скільки радості я й ті жіночки мали: адже не тільки пальто допоможеш зняти чи надіти, але й обіймеш, і слово приємне скажеш чи запитаєш про справи, про здоров'я. А Господь уже Сам

у серцях (і моєму, і бабусь) творив Свою очищувальну і втішну дію.

Служіння Богу й людям – наше покликання в цьому світі. Не побачити свого покликання, «промахнутися» з метою свого життя – дуже небезпечно. Тому Яків, брат Господа нашого Ісуса Христа, пише: «Отож, хто знає, як чинити добро, та не чинить, – той має гріх!» (Як. 4:17). Слово «гріх» грецькою мовою, якою написаний Новий Заповіт (зокрема і слова Ісуса й апостолів), у буквальному значенні означає «повз», тобто промахнутися, стріляючи з лука.

У нас є сенс життя, є покликання до служіння від Самого Бога. Намагатимемося не промахнутися.

НАПУТНЄ СЛОВО

*Бажаю Я, Отче, щоб і ті, кого дав Ти Мені,
там зо Мною були, де знаходжуся Я.*

Ісус Христос

Якщо ти покаєшся, присвятиш своє життя Богу й оформиш свої стосунки з Ним, і будеш служити Йому та Його Церкві, то після цього життя на землі на тебе чекає те, що Бог приготував усім, хто Його любить. Біблія говорить, що нікому з тих, хто живе з Христом, не треба боятися смерті, оскільки вона – перехід у прекрасний світ, у якому немає гріха, спокус, ворожнечі, сліз...

У сьомому розділі книги Об'явлення Івана описана така чудова сцена: «І відповів один із старців, і до мене сказав: “Оці, що зодягнені в білу одержу, – хто вони й звідкіля поприходили?” І сказав я йому: “Мій пане, ти знаєш!” Він же мені відказав: “Це ті, що прийшли від великого горя, і випрали одіж свою, та вибілили її в крові Агнця... Тому-то вони перед Божим престолом, і в храмі Його день і ніч Йому служать. А Той, Хто сидить на престолі,

розтягне намета над ними. Вони голоду й спраги терпіти не будуть уже, і не буде палити їх сонце, ані спека яка. Бо Агнець, що серед престолу, буде їх пасти, і водитиме їх до джерел вод життя. І Бог кожну сльозу з очей їхніх зітре!”»

Якщо маєш запитання або хочеш поділитися своїми переживаннями, а також підписатися на журнал «Віра і життя», напиши на адресу: **wzorn@lio.org**

Вальдемар Цорн

Куди дивишся?

Бесіди про життя і живу віру

Переклад з російської

Директор *П. Давидюк*

Голова вид. МС «Світло на Сході» *В. Бенцель*

Переклад *О. Зенченко*

Випусковий редактор *О. Зенченко*

Редактор *І. Анохіна*

Коректор *А. Назаренко*

Вірші *М. Водневського*

Переклад віршів *О. Блоцука*

Дизайн і верстка *М. Давидюка*

Для оформлення обкладинки використана фотографія
за ліцензією *shutterstock.com, V. Belov*

РО «Українське місіонерське товариство „Світло на Сході“»,
вул. Хорольська, 30, м. Київ, 02090.

Ідентифікаційний код: 14300272.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до

Державного реєстру видавців, виготовлювачів

і розповсюджувачів видавничої продукції від 15.02.2018, серія ДК, № 6016.

Вид. № 02.562. Підписано до друку 18.09.2024.

Папір Holmen book cream 80г/м.кв. Формат 70х90/32.

Гарнітура: SonetSerif, PT Serif, Vesna.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. 8,3.

Тираж 8 000 пр. Замовлення № 24-0443К.

Надруковано в типографії ТОВ «Новий друк»,

вул. Магнітогорська, 1, м. Київ, 02094.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до

Державного реєстру видавців, виготовлювачів

і розповсюджувачів видавничої продукції

від 28.07.2003, серія ДК, № 1447.